VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 55 Vol. LI vuosikerta | Sudbury, Ont. | Torstai, toukok. 11 p. — Thursday, May 11, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967 — 1917 1967 — 1917—1967 Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Sanoo canadalaisten vakoilevan

Montrealilainen sanomalehtimies ja CBC:n eräs kirjeenvaihtaja ovat asiasta samaa mieltä – Ottawa kiistää syytösten tarkkuuden

Ottawa. — Kaksi canadalaista kirjeenvaihtajaa voidaan kutsua alahuoneen ulkoasiain valiokunnan kokoukseen antaakseen siellä todistajalausuntoja syytöksistään, että Geneven sopimuksen kansainvälisen valvontakomissionin jäsenet suorittavat miltei rutiininomaista vakoilutyötä Yhdysvaltain hyväksi.

Montreal Daily Starin apulaistoimittaja Gerald Clark sanoo keskiviikkona julkaistussa tiedonannossaan, että kansainvälisessä valvontakomissionissa olevat canadalaiset "toimivat vakoilijain tavoin vaikka heidän pitäisi toimia kansainvälisinä toimenhaltijoina."

CBC:n Ottawan raportteri Tim Ralfe, joka oli aikaisemmin neljä kuukautta Vietnamissa, sanoi puolestaan yleisesti tiedettävän, että Vietnamissa olevat canadalaiset ovat yhteistoiminnassa yhdysvaltalaisten kanssa.

Oppositiojohtaja John Diefenbaker kiinnitti alahuoneen istunnossa huomiota näihin raportteihin sanoen, että ne on joko välittömästi tuomittava tai niiden johdosta on suoritettava tutkimus.

Pääministeri Pearson sanoi puolestaan, että hän, ja ulkoministeri Paul Martin, ovat jo kiistäneet näiden raporttien tarkkuuden.

"KAKSI KOPIOA"

Sanoen olevansa samaa mieltä mr. Clarken syytösten kanssa, mr. Ralfe sanoi, että canadalaisten Hanoista lähettämät tiedot, missä käsitellään pääasiallisesti Vietnamin pääkaupungin väestön elämää ja moraalia, lähetetään Saigoniin, missä niistä valmistetaan kaksi kopioa.

Yksi kopio lähetetään Ottawaan ja toinen annetaan Yhdysvaltain suurlähetystölle Saigonissa.

Kiinan ja Latinalaisen Amerikan asioista kirjoja kirjoittanut Clark sanoo Montreal Starin julkaisemassa artikkelissa, että canadalaisten tietojen antaminen amerikkalaisille on niin tavanmukaista, ettei sitä juuri yritetäkään salata.

Hän sanoi tyrmistyneensä kun valvontakomissionin canadalaisjäsenet myöntävät tavallisen keskustelun yhteydessä tällaista vakoilua tapahtuvan. "Minä hätkähdin siitä, miten asia tuli esille," kirjoittaa Clark. "Näyttää siltä, että tietoja välitetään amerikkalaisille miltei rutiinimuodossa".

Starin etusivun artikkelissa, minkä otsikkona oli "canadalaiset vääriinkäyttävät Vietnam-asemaansa", mr. Clark kirjoittaa:

"Valvontakomissionin canadalaisvirkailijat pettävät heille annetun luottamuksen toimien USA:n vakoiluelinten tiedonantajina.

"He antavat Pohjois-Vietnamista saamiaan omakohtaisia tietojaan Yhdysvaltain pommituksen tehokkuudesta ja muista sotilaallisesti tärkeistä asioista . . .

"Karmeammin sanoen, he (canadalaisvirkailijat) toimivat vakoilijain tavoin tilanteessa missä heidän pitäisi toimia kansainvälisinä toimenhaltijoina."

Hän kertoo erään canadalaisvirkailijan sanoneen: "Me olemme todellisuudessa amerikkalaisia, emmekö olekin" ja sitten hän jatkaa:

"Tämä on paljastus tai tunnustus, mikä voidaan tavallaan ymmärtää, sillä siihen liittyy jänikuinen sotilaspiirien ajattelun yhtyminen — tässä tapauksessa Canadan ja Yhdysvaltain sotilaspiirien ajatusten yhtyminen.

Clark ilmaisee artikkelissaan käsityskannan, että kansainvälisen valvontakomissionin canadalaisjäsenet eivät vakoile yksityisetuja (maksua) tavoitellen Yhdysvaltain hyväksi ja ilmaisee mielipiteen, että siellä olevat Canadan korkeimmat komentajat ovat ilmeisesti tietoisia siitä, mitä on menossa.

VIIME TIEDOT

Saigon. — Yhdysvaltalaiset suorittivat keskiviikkona "kovan ilmapommituksen" Haiphongin voima-asemia ja kolmatta MIG-kenttää vastaan, tiedotettiin amerikkalaispiireistä. Nyt pommitettu lentokenttä on Kien Anissa, 5 ½ mailia Haiphongista lounaaseen.

Tokio. — Pekingin seinällmoituksista ilmeni keskiviikkona pahanteistä huolestuneisuutta Szechwanin maakunnan pääkaupungissa Chengtussa vallitsevasta tilanteesta. Julkaistut raportit kertovat, että puheenjohtaja Mao Tshe tungin joukot yrittävät epätoivon vimmalla saada siellä kukistetuksi presidentti Liu Shao-chin ja puolueen pääsihteeri Teng Hsiao-Pingin johtamat voimat.

Ottawa. — Oppositiojohtaja John Diefenbaker aloitti keskiviikkona alahuoneen istunnossa keskustelun hallituksen ohjelmapuheesta, esittäen hallitukselle annettavaksi epäluottamuslauseen. Mr. Diefenbaker suositteli kutsuttavaksi koolle liittovaltio-konferenssin, missä tulisi uusittavaksi maan nykyinen perustuslaki, BNA-Act.

Ottawa. — York East vaalipiirlä vuodesta 1962 alahuoneessa edustanut liberaali Steven Otto valmistelee täällä julkaistujen tietojen mukaan dramaattista eroa alahuoneen jäsenyydestä. Asiasta saatujen tietojen mukaan hän aikoo esittää eronsa syyksi sen, että hän ei hyväksy liberaalipuoluetta hallitsevan pikkuryhmän edesottamisia.

Vastalause-esityksistä summittain ammuttavaksi

Ateena. — Kreikan sotilasjuntan voimamies antoi maanantai-iltana uhkauksen, että kuka tahansa, joka saadaan kiinni junttavastaisten tunnusten seinille kirjoittamisesta tai kommunististen lentolehtisten jakamisesta, ammutaan ilman oikeuskuulustelua.

Prikaatinkenraali Stylianos Pattakos, joka auttoi vallankaappauksen suorittamista huhtikuun 21 pnä, ja toimii nyt poliisi- eli sisäministerinä, vastasi sanomalehtien haastattelutilaisuudessa kysymykseen, mitä tapahtuu, jos joku saadaan kiinni seinille kirjoittamisesta:

"Kreikkaaliset voivat puhua mielin määrin oppositiopolitiikasta, mutta he eivät voi kirjoittaa seinille joutumatta paikalla ammutuiksi siksi kun se on likaisuutta. Sensuuri lopetetaan, mutta se riippuu pääministeristä eikä minusta."

Pattakosista on viimeksikuluneen 3 viikon aikana kehittynyt sotilasjuntan puhemies siksi kun hänellä on korkeampi sotilasarvo kuin juntan kahdella everstillä, George Papandoupoulosilla ja Nicholas Makarezoalla.

Teoriassa Pattakos on "vain" apulaispääministeri. Mutta itseluottamusta uhkuva Pattakos puhuu ilmeisesti kaikkien muiden puolesta. Pattakos on 53-vuotias.

Jugoslavialais-amerikkalainen myöntää osuutensa räjäytyksiin

Kieltäytyy paljastamasta rikoskumppaneitaan; Jugoslavian virastojen pommitusta tutkitaan edelleen

Washington. — Eräs jugoslavialainen siirtolainen, joka on nyt Yhdysvaltain kansalainen, on tunnustanut syyllistyneensä Jugoslavian kuudella virastopaikalla Canadassa ja Yhdysvalloissa tammikuun 29 pnä miltei samalla kellonlyönnillä suoritettuun pommiräjäytyksiin. Tämä tieto saatiin suurvalamiehistön salaisista kuulusteluista tiistaina julkaistusta raportista.

Jugoslaviassa aikaisemmin vankilassa ollut 34-vuotias Dragisha Kasikovic määrättiin piirituomari Burnita S. Matthewsin antaman lausunnon mukaan pidettäväksi vangittuna siksi kun hän on kieltäytynyt ilmoittamasta pommitustapausta tutkivalle suurvalamiehistölle rikoskumppaniensa nimiä.

Hän kieltäytyi rikoskumppaniensa ilmiantamisesta sittenkin, vaikka hänelle luvattiin immunioikeus (erikoisvapaus syytöksistä) niistä kysymyksistä, mistä hän mahdollisesti todistajalausunnon yhteydessä antaa.

(Canadassa joutui pommiattentaatin kohteeksi Jugoslavian suurlähetystö Ottawassa ja konsulivirasto Torontossa. Konsulivirastossa särkyi ikkunat räjähdyksen johdosta. Ottawan lähetystössä pommi särki kellarin seinämän ja pyyhkäisi rakennuksen porstuan pois. RCMPn sanotaan toimivan yhdessä FBIn kanssa rikoksen tekijäin kiinni saamiseksi, mutta Canadassa ei ole tiettävästi vielä pidätyksiä suoritettu.)

Tiistaina julkaistun raportin mukaan Kasikovic on myös myöntänyt sekaantuneensa tähän salavehkeilyyn, mutta hän kieltäytyy paljastamasta muita.

Kasikovic, joka asuu Chicagosa. ja 35-vuotias Djordje Djelic (joka on Lakewoodissa, Ohiossa asuva Yhdysvaltain kansalaisoikeudet saanut jugoslavialainen) saivat huhtikuun 28 pnä immunivapauden todistajalausunnoista mahdollisesta nostettavia syytöksiä vastaan. Djeliciä ei ole kutsuttu uudelleen kuulusteltavaksi tämän immuunioikeuden myöntämisen jälkeen.

Kasikovicin todistajalausunnon antamisesta kieltäytyminen saattaa tarkoittaa sitä, että hänet voidaan lähettää vankilaan k.o. suurvalamiehistön elinkaudeksi (korkeintaan viideksi kuukaudeksi) tai siihen saakka kun hän suostuu todistajalausunnon antamiseen.

Tiistaina julkaistun raportin mukaan Kasikovic on allekirjoittanut seuraavan lausunnon:

"Minä olen jäsen tai osanottaja, miksi tahansa haluatte sitä sanoa salavehkeilystä, tai miksi tahansa haluatte sitä sanoa, mikä johti lopulta Jugoslavian konsulivirastojen ja lähetystöjen räjäyttämisyritykseen Yhdysvalloissa ja Canadassa . . . Minä myönnän vain oman osuuteni paljastamatta mitä osaa muut ovat ehkä tässä yhteydessä vieneet"

Kommunistivastustajat CIA:n rahoittamia

Lontoo. — Pariisista toimintaansa johtava "Kulttuurivapauden kongressin" (Congress for Cultural Freedom) johtaja sanoi täällä maanantaina, että mainittu järjestö on tietämättään saanut Yhdysvaltain keskustiedustelulaitoksen (CIAn) rahoja.

Mainitun kommunistivastaisen järjestön intialainen presidentti Minoo Masani väitti sanomalehtimiehille antamassaan lausunnossa, että hänen "Kulttuurivapauden kongressinsa" ei ole enää saanut yhdysvaltalaisen urkkijajärjestön rahoja vuoden 1966 tammikuusta lähtien.

Masani on myös Intian suurimman oppositiopuolueen äärioikeistolaisen Swatantra-puolueen johtaja.

NATOn viimeinen kokous Ranskassa

Pariisi. — NATO-liiton puolustusministerit kokoontuivat Pariisissa tiistaina keskustelemaan länsimaiden puolustuksen yhdentämisestä ilman Ranskaa. Tämä on viimeinen kerta jolloin NATOn puolustusministerit pitävät kokouksensa Ranskassa, sillä Ranska on eronnut NATOn sotilasjohdon alaisuudesta. NATOn puolustusministerien päämaja siirretään lokakuussa Brysseliin.

Washingtonissa puhutaan jopa y-aseiden käytöstä

Washington. — Ulkoministeri Dean Rusk selitti edustajahuoneen ulkoasiain komitealle torstaina, että USA ei aio esittää minkäänlaista ydinase-ultimaattumia Pohjois-Vietnamille.

"Minä en halua minkäänlaisia väärinymmärryksiä tässä asiassa", korosti hän.

Mr. Rusk painosti, että ilman mitään sellaista ultimaattumia, vihjailtuna tai muuten, Yhdysvallat on valmis ja halukas kohtaamaan Pohjois-Vietnamin johtajat.

Mr. Ruskin, Pohjois-Vietnamin ydinase-ultimaattumia koskeva kielto, oli vastaus edustajahuoneen jäsenen Paul Findleyn (R. Ill.) ehdotukseen, että USA varoittaisi Pohjois-Vietnamia YKn pääsihteerin kautta, että se määräisi ajan ja päivämäärän rauhanneuvottelulle ja samalla huomauttaisi, ellei niin tapahdu, silloin USA tuntee olevansa vapaa laajentamaan aseistustaan — aina ydinaseiden käyttöön saakka.

RAAKA PÄÄOPETTAJA 5 VUODEKSI VANKILAAN

Torontolaispariskunnan sanotaan syyllistyneen "huolimattomuuteen" lapsikuolematapauksessa

Winchester, Englanti. — Kallishintaisen sisäoppilaitoksen pääopettaja, 38-vuotias William Michael Byrd, tuomittiin tiistaina poikaoppilaiden pahoinpitelystä ja rääkkäämisestä 5 vuodeksi vankilaan.

Tuomion saanut opettaja pyysi vapautusta lupaamalla lakimiehensä välityksellä, ettei hän tule milloinkaan enää suorittamaan opettajantehtäviä, ja että hän muuttaa Canadan. Lakimies Hampden Inskip sanoi mr. Byrdin tehneen jo paikkavarauksen Canadaan matkustamista varten.

Oikeuskuulustelussa selitettiin, että mainittu opettaja oli riisunut poikia alastomiksi ja piessyt heitä verille.

Tuomarin kertoman mukaan Byrd oli sanonut, että on olemassa "kaksi jumalaa — yksi tuolla ylhäällä ja yksi täällä alhaalla; te olette minun vallassani ja minun armoillani, ja minä voin tehdä mitä haluan teille."

"Te esiinnyitte jumalana — armottomana jumalana," sanoi tuomari Byrdille, joka kiisti syyllisyytensä.

Oikeuskuulustelussa sanottiin, että yksi poika oli heitetty uima-altaaseen ja sen jälkeen pakoitettu juoksemaan avojaloin nokkosalueen läpi.

Toronto. — Kuolemansyyntutkijalautakunta antoi täällä tiistaina lausunnon, jonka mukaan eräs nuori pariskunta oli "suuren huolimattomuuden" vuoksi aiheuttanut 3 kuukauden ikäisen lapsensa kuoleman.

23-vuotiaan Lawrence Phillipsin ja hänen 20-vuotiaan vaimonsa Nancyn kuihtuneen (laihtuneen) pojan, 3 kuukauden ikäisen Gordonin ruumiintarkastus totesi, että pojalla oli luumurtuma kallossa, ja 5 katkennutta kylkiluuta ja että pojan ruumiissa oli naarmuja ja haavoja.

Kuolemansyyntutkijalautakunta esitti mielipiteen että lapsen molemmat vanhemmat "tarvitsevat psyykillistä hoitoapua."

Kuolemansyyntutkijalautakunta, missä oli 3 miestä ja 2 naista, hylkäsi mrs. Phillipsin selostuksen, että lapsessa havaitut loukkaantumiset olivat aiheutuneet putoamisesta.

"Vaikka me emme usko, että luumurtumat aiheuttivat lapsen kuoleman, me emme kuitenkaan usko niiden johtuneen putoamisesta", sanotaan kuolemansyyntutkijalautakunnan lausunnossa.

Naisten asiain tutkiminen kestänee vuoden

Ottawa. — Canadan naisten asemaa tutkimaan nimitetty uusi kuninkaallinen komissioni tiedoitti tiistaina, että sen tutkimustyöt valmistuvat vasta vuoden kuluttua.

Komissionin puheenjohtaja, mrs John Byrd tiedoitti, että asiaan kiinnostuneiden piirien lausunnot ja ehdotukset on esitettävä komissionille viimeistään helmikuussa 1968.

Komissioni haluaa saada nämä lausunnot mahdollisimman pian, hän sanoi, että voidaan aloittaa julkiset kuulustelut.

Ranskan ammattiliitot yleislakkoon?

Pariisi. — Ranskan ammattiliittojen järjestöt ovat kutsuneet yleislakon toukokuun 17. päiväksi protestiksi presidentti de Gaullen suunnitelmalle hoitaa talous- ja sosiaaliasioita hallinnollisten määräysten nojalla seuraavat kuusi kuukautta, kun gaullistisella puolueella on vähemmistöedustus kansalliskokouksessa.

Santiago, Chile. — Noin 200 mielenosoittajaa marssi maanantai-iltana Santiagon kaduilla amerikkalaisvataisia tunnuksia huudellen protestoidakseen täten sitä kun USAn entinen varapresidentti Richard Nixon saapui vuorokauden kestävälle vieraillle.

Savukemainostukset pitäisi kieltää — lääkärienyhdistys

Toronto. — Ontarion lääkärienyhdistys (OMA:n) hyväksi vuosikokouksessaan Royal York hotellissa maanantaina vaatimuksen, että savukemainostus olisi kiellettävä kaikissa muodoissa.

Yhdistys sanoi tulevansa esittämään ehdotuksensa Ontarion terveysministeri Matthew Dymondille sekä liittohallituksen terveys- ja huoltoministeriölle.

"Tupakanpolton yhtyminen keuhkosyöpään, sydäntautiin, keuhkoputken tulehdukseen sekä "emphysemaan" (keuhkoputken kimpoisuuden väheneminen) on perusteltu yli kohtuullisen epäilyn", "sanottiin OMA:n päätöslauselmassa, ja selvää on, että savukkeiden polton kontrolli on pakollista terveyden näkökannalta katsoen."

Ontarion 7,000 lääkäriä voi lopettaa ammattinsa harjoituksen, jos Ottawa yrittää maksaa liittohallituksen medicare menoja, jäädyttämällä lääkärien maksut sanoi OMA:n presidentti tiistaina.

Kovasanaisessa ja peräänantamattomassa puheessaan OMA:n hallintaneuvostolle, tri R. M. Matthews, Peterboroughsta sanoi lääkärin maksujen joutuvan kiertämättömästi kohteeksi, jos liittohallitus näkee tarpeelliseksi pienentää hallituksen valvoman medicaren menoja.

Aina siitä asti kun liitto- ja maakuntahallitukset alkoivat puhua etukäteen maksetusta sairaushuollosta, hän sanoi, on lääketieteellinen toimiala puhunut periaatteista ja on sen johdosta saanut syytöksiä tekopyhyydestä, ahneudesta ja itaruudesta.

Meany myöntää antikommunistisuutensa

Evening Post sanoo AFL-CIO:n käyttäneen kansainvälisesti 2 miljoonaa CIA:n rahaa

Washington. — AFL-CIOn presidentti George Meany kiisti sunnuntaina täällä toistamiseen julkaistut tiedot, että Yhdysvaltain keskustiedustelulaitos (CIA) on rahoittanut mainitun järjestön "merentakaista toimintaa".

Evening Post lehti tiedoitti, että CIA on käyttänyt Yhdysvaltain ammattiyhdistysliikkeen välityksellä $2,000,000 ulkomaalaiseen toimintaansa.

Mainittu lehti julkaisi Oceanside (Calif.) Blade-Tribune lehden toimittajan Thomas W. Bradenin artikkelin missä sanotaan. että mainittu rahamäärä käytettiin sanottuun tarkoitukseen AFL-CIO:n (nykyisen) kansainvälisen toiminnan johtajan Jay Lovestonen välityksellä.

Mr. Braden, joka johti CIA:n kansainvälisen järjestön jaostoa vuodesta 1951 vuoteen 1954, sanoo tätä vakoilujärjestön rahaa käytetyn 1950-luvun kahta puolen Ranskan, Italian ja Saksan ammattiyhdistysliikkeiden avustamiseksi taistelussa kommunistista solutusta vastaan.

CIA on kieltäytynyt antamasta mitään lausuntoa mr. Bradenin artikkelista: "Meillä ei ole mitään tekemistä sen (kirjoittamisen) kanssa eikä mitään ennakkotietoja siitä, että asianomainen aikoo sellaisen artikkelin kirjoittaa", sanoi CIAn eräs puhemies.

Mr. Meanyn kerrotaan sanoneen, että hän on kirjoittanut $35,000 shekkejä AFL:n sihteeri-rahastonhoitajana ollessaan kommunistivastaisen unioliikkeen (Force Ouvrieren) perustamisen avustamiseksi Ranskassa vuonna 1947, mutta hän väittää, että se ei ollut CIAn rahaa.

Autotyöläisten (United Auto Workers, AFL-CIO) unionin presidentti Walter P. Reuther vahvisti osaltaan mr. Bradenin raportin, että hän (Braden) antoi 50-luvulla mr. Reutherille $50,000 Saksan ammattiyhdistysliikkeen avustamiseksi.

Mutta mr. Meany ei tunnustanut. Hän sanoi, selvän varauksen kuitenkin jättäen, asiasta seuraavaa: "Niin pitkälle kuin minä tiedän, AFL:n sihteeri-rahastonhoitajana ja presidenttinä, sekä AFL-CIO:n presidenttinä oloaikanani, kumpikaan näistä järjestöistä ei ole saanut välittömästi eikä välillisesti CIAn rahaa.

Mr. Meany sanoi AFL-CIOn päättäneeen lauantaina antaa sanomalehtimiesten järjestölle — American Newspaper Guild — $27,000, rahoittaakseen väliaikaisesti mainitun järjestön kansainvälistä toimintaa.

Mr. Meany kertoi Guildin sanoneen hänelle, että järjestö tarvitsee tämän rahamäärän nyt kun se on katkaissut suhteensa eräisiin yksityisiin säätiöihin, joilla on ollut yhteyksiä CIAn kanssa.

USA:SSA PELÄTÄÄN PAISERUTTOEPIDEMIAA

Tämän vaarallisen ruton sanotaan saaneen epidemian mittasuhteet Etelä-Vietnamissa

Washington. — Yhdysvaltain terveysvirkailijat antoivat tiistaina varoituksen, että suurisuuntainen lento- ja laivaliikenneyhteys Yhdysvaltain ja Etelä-Vietnamin välillä, on lisännyt paiseruttoepidemian vaaraa Yhdysvalloissa.

Atlantassa toimivan tarttuvia tauteja käsittelevän keskuksen johtaja. tri David J. Sencer sanoo, että suuren yleisön keskuudessa ei tiedeä kenenkään sairastuneen tähän tautiin luultavasti siksi kun terveysviranomaiset ja sotilasjohtajat ovat tehostaneet Etelä-Vietnamissa tulevat kaikenlaisen rahtitavaran valvontaa.

Tämä rutto, minkä ihmiset saavat pääasiassa rottien ja muiden jyrsijäin välityksellä, on saanut epidemialaajuuteen Etelä-Vietnamissa, missä on hoidettu satoja sivillejä tästä tavallisesti kuolemanaiheuttavasta taudista.

Terveystarkastaja viranomaiset kiinnittävät erikoishuomiota tartunnan saaneisiin ja sitä levittäviin rottiin, jotka valvonnasta huolimatta pääsevät Vietnamissa tunkeutumaan yhdysvaltalaisiin lentokoneisiin ja laivoihin, selittää tri Sencer.

"Me emme usko, että mikään niistä (tartuntaa levittävistä rotista) olisi päässyt pakoon (USAssa) mutta emme ole varmoja siitä", hän sanoo.

Tri Sencer antoi tämän varoituksensa sen jälkeen kun tuli vahvistetuksi tieto, että Vietnamin sodan eräs veteraani oli viime syksynä Texasissa ollut 16 päivää sairaalassa ennen kuin lääkärit pääsivät selville. että hän sairasti paiseruttoa.

Tämä vuosilomalla ollut 21-vuotias sotilas saatiin kuitenkin parannetuksi veteraanien sairaalassa Dallasissa taudin pääsemättä leviämään. Tämä oli ensimmäinen paiseruttotapaus, mikä on Yhdysvaltoihin tuotu viimeksikuluneen 42 vuoden aikana, selittää tri Sencer.

VIROLAISJOHTAJA SYYTETTYNÄ ILKITYÖSTÄ

Montreal. — Torontossa toimiva ja vaikuttava antikommunistinen virolaisjohtaja Erik Heine, jonka kerrotaan myöntäneen, että hän on toiminut Canadassa Saksan hyväsi, on täällä syytettynä Expossa olevan Neuvostoliiton paviljongin erään patsaan vaurioittamisesta.

Ilkityöstä syytetty 47-vuotias Heine, joka asuu Mount Olive Drivella, Torontossa, kiisti syyllisyytensä. Hänet laskettiin vapaalle jalalle $500 takauksella.

Syytteen Heineä vastaan nosti Montrealin poliisilaitos — eivätkä Neuvostoliiton viranomaiset. Tätä oikeistolaisuudestaan tunnettua miestä syytetään siitä, että hän on "laittomasti ja tarkoituksellisesti vaurioittanut Neuvostoliiton paviljongin omaisuutta" sivelemällä maalia erääseen patsaaseen.

Syytetyn lakimies sanoi, että Virossa syntynyt Heine on ollut Neuvostoliitossa vankeudessa 9 vuotta.

Kun tuomari Pascal LaChapelle kysyi, onko syytetyllä rikosluettelo, syytetyn lakimies vastasi: "Ainoa rikosmerkintä, mitä hänellä voi olla, on se, että hän on ollut Venäjällä poliittisena vankina yhdeksän vuotta." Heine ei puhunut itse mitään.

Heine nosti viime vuonna, tähän mennessä tuloksia saamatta, oikeusjutun CIA:n asiamieheksi ilmoittautunutta yhdysvaltalais-maanmiestään Juri Rausia vastaan siitä, kun viimeksimainittu oli sanonut, että Heine on "kommunisti ja NL:n vakoilulaitoksen asiamies".

Raus sanoi ja sai siinä CIA:n kaikkivoipaisen tuen, että CIA:n salaisena asiamiehenä hän ei voi oikeudessa todistajalausuntoa antaa. Tämä Heinen kunnianloukkausjutun käsittely on nyt Yhdysvaltain vetoomusoikeudessa.

Heine, jota eräs torontolainen päivälehti sanoo Toronton virolaisyhdyskunnan johtajaksi, on saman lehden mukaan selittänyt, että hän "on vankka anti-kommunisti ja että hän joutui kärsimään toisen maailmansodan aikana Venäjän vankiloissa siksi kun hän taisteli saksalaisten puolella."

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND — MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 — USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 — Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Aku Päiviö on poissa

Odottamatta, vaikka ei aivan yllättäen, saatiin myöhään tiistai-iltana tietää, että tämän mantereen tunnetuin, tunnustetuin ja tuottoisin runoilija-kirjailija Aku Päiviö on sulkenut silmänsä ikiuneen.

Aivan liian yleistä on, että suurimmatkin runoilijat saavat tunnustusta täällä varakkaassa Canadassakin vasta kuolemansa jälkeen, ja että runoilijan eräänlaisena etuoikeutena ja velvollisuutena on kuolla nälkään.

Päiviön osa oli kaikista vaikeuksista ja vastuksista huolimatta kiutenkin vähän parempi. Hän sai jo eläissään yleistä tunnustusta kirjallisista tuotteistaan niin täällä Canadassa kuin Yhdysvalloissakin ja vaikka hän joutui perheineen olemaan usein hyvinkin tiukassa talousasemassa, niin leivissä hän kuitenkin pysyi. Perinnöksi ei ehkä jäänyt mitään sellaisia omaisuuksia, mistä kenenkään kannattaisi kadehtia, mutta henkisen tuotantonsa perusteella häneltä jäi korvaamattoman arvokas aarre, ei vain hänen jälkeläisilleen, vaan Canadan ja Yhdysvaltain suomalaisille yleensä. Rohkenemmepa toivoa, että aika tulee, jolloin Päiviön kirjalliset tuotteet saavat tunnustusta Suomessakin, missä niitä vissien olosuhteiden pakosta ei ole aikanaan voitu seurata.

Kärsämäellä, Suomen sydänmaalla, huhtikuun 2 päivänä 1879 syntynyt Aku Päiviö oli sanan varsinaisessa mielessä kansan ja työväen runoilija. Keväällä 1905 hän tuli kutsun saatuaan Amerikan Uutisten ja Päivän Uutisten toimitukseen Yhdysvaltoihin vaikka hänellä olisi ollut samantapainen toimi tiedossa Suomessakin. Siitä alkoi hänen 50-vuotinen kirjailijauransa.

Omasta tuotannostaan puhuessaan Päiviö muisteli toisinaan miten leipähuolien pakosta oli joskus päästettävä käsistä maailmalle hätäisesti laadittuja tuotteita ja taas toisaalta, miten vakinaisessa työssä ollen ei ollut riittävästi aikaa eikä voimia runoilemiseen.

Sivumennen sanoen, oltuaan edellämainittujen lehtien lisäksi Yhdysvaltain puolella myös Raivaajan sekä "Säkeniä" nimisen kuukausijulkaisun toimituksessa, Päiviö tuli jo neljäkymmentä vuotta sitten, eli v. 1927 Vapauden toimitukseen, ollen pieniä väliaikoja lukuunottamatta lehtiliikkeemme palveluksessa, viimeksi Liekin ansiokkaana toimittajana vuoden 1949 huhtikuuhun asti.

Pitkän toimikautensa aikana Päiviö kirjoitti lukemattomia runoja, kertomuksia ja novelleja, joita ei ole saatu jälkimaailmalle säilytetyksi. Seuraavassa on kuitenkin lyhyt selostus siitä, mitä hänen kirjallisista tuotteistaan on arkistossamme: V. 1907 kirjoitettu "Ovella", käsittää 153 s. 63 runoa; "Ajan laulu", 1910, 124 s. 40 runoa; "Kokoelma runoja", kirj. A. Päiviö ja "Tolle Koivula", julkaistu 1914, 128 s. ja 35 runoa; "Hiiliä", v. 1914, 171 s. ja 14 kertomusta; "Hornin orja" v. 1913, kertomaruno Hornista; "Kuohuvat virrat", runoja 171 s. 33 r.; "Murrosajan lauluja" kirj. A. Päiviö, M. Rutanen, Wm. Lahtinen ja E. Rautiainen, v. 1924, 207 s.; "Sara Kivistö", 1913, 142-siviunen romaani; "Kostaja" v. 1911, 128 s. kertomaruno; "Annanias" v. 1916, romaani; "Joukkolausuntoja", kirj. A. Päiviö, Raeus, Lahtinen ja Lyytikäinen.

Näytelmiä: "Murrosaikana" v. 1911; "Vapaassa maassa", laulunäytelmä, ja "Ajan Laulu", operetti, sekä lasten näytelmiä: Rahaprinsessan suruja, Tädin marjat ja Saituri.

* * *

Päiviöstä on sanottu, eikä aivan suotta, että hän ei ole koskaan ollut n.s. "puoluemies" sanan ahtaimmassa merkityksessä. Mutta hän on aina ollut, vaikeimpinakin hetkinä ja vaikeimmissakin tilanteissa, työväenmies ja horjumaton työtätekevien oikeuksien puolustaja.

Kaikista hänen kirjallisista tuotteistaan uhkuu rakkautta elämään ja luottamus parempaan tulevaisuuteen. Sanan varsinaisessa mielessä hän ei ollut vain lahjakas runoilija, vaan myös työtätekevien innoittaja, nostattaja ja herättäjä. Tämä kaikki näkyy katkeamattomana lankana Päiviön kaikista kirjallisista tuotteista.

Vaikka Päiviö joutui lähtemään maailmalle melko vaatimattomilla "kouluevaillä", niin hän oli kuitenkin hankkinut itseopiskelun ja käytännön opetuksen pohjalla itselleen ihailtavan suuren kirjallisuus ja yleensä kulttuurikysymysten tuntemuksen ja laajat tiedot monista yhteiskunnallisista kysymyksistä.

Pinnallinen tutustuminen Päiviön runoihin ja muihin kaunokirjallisiin tuotteisiin antaa selvän kuvan siitä, että hän ei ollut vain lukenut Kalevalaa, Suomen kansan suurta kulttuuriaarretta, vaan hän oli tutkinut sitä sekä ymmärtänyt sen merkityksen ja arvon. Enemmänkin, Päiviö osasi käyttää hyväkseen Kalevalan antamaa suurta kulttuuriperinnettä omassa itsenäisessä luomistyössään.

Hänen yhteiskunnallista katsomustaan voidaan ehkä parhaiten tulkita seuraavasti: Kuten muutkin suomalaiset julkisuushenkilöt, Päiviö määritteli oman kantansa Suomen suureen itäiseen naapurimaahan. Vuonna 1910 julkaistussa "Ajan laulu" kirjassa olevassa "Pyhä Venäjä" runossa Päiviö tuomitsee sanoja säästämättä tsaaristisen sorron ja orjuuden sekä poliittisen pimeyden, mikä Venäjällä silloin vallitsi. Mutta kun Venäjän kansa vapautti itsensä — ja teki samalla mahdolliseksi hänelle aina rakkaan Suomen kansallisen vapautumisen — niin Päiviö asettui tinkimättömästi Venäjän kansan puolelle, kuten näkyy esimerkiksi Neuvostoliiton 10-vuotispäiväksi kirjoittamastaan runosta "Kymmenen kultaista vuotta".

Vuonna 1927 kirjoittamassaan kauniissa ja sisältörikkaassa runossa Päiviö kirjoittaa isoisten ylistämisestä ja toteaa, että "Yks' on unhotettu — työ on pois."

Tämän hienon runon viimeinen värsy sopii mielestämme paremmin kuin ehkä mikään muu Päiviön elämäntyön muistoksi:

Pois tahdon valhesuuruudet
ma lyödä,
totuutta jumaloida, älyä ja
työtä,
niin ihminen voi niittää onnea.
Vaan terveen elämän ja
kauneuden
ma ihanteeni tauluun piirtelen.

Mannerheimin entre Suomen historiaan

Suomen itsenäisyyden alkuvuodet ovat nykyajan silmin tarkastellen melkoisen juonikasta seikkailukertomusta, jossa kaikkein värikkäintä ja ristiriitaisinta roolia esittää suomea taitamaton ja ratkaisevat vuotensa Venäjällä viettänyt tsaarin upseeri, kenraali ja kreivi Carl Gustaf Mannerheim.

Suomalainen kaunokirjallisuus on ryhtynyt riisumaan Mannerheim-myyttiä ja tärkeitä palveluksia samaan suuntaan on tapahtunut useissa viimeaikaisissa tutkielmissa, jopa asianosaisten muistelmissa. Ne eivät kuitenkaan kulu kansan käsissä. Sille, jopa tämän päivän koululaisille, tarjotaan yhä myyttiväärìstelmiä Mannerheimista "vapauttajan" ja suurena isänmaan poikana".

Tutkijat viittaavat usein Mannerheimin ristiriitaisuuksiin, hänelle tsaarin upseerina perinteisen ympärysvalta-ajattelun ja toteutuneen saksalaissuuntauksen väliseen konfliktiin. Sopii kuitenkin kysyä, oliko Mannerheim millään lailla ristiriitainen. Hänen elämänkaarensa on itse asiassa suorastaan harvinaisen johdonmukainen, kun lähtökohtana pidetään sitä, että hän oli tsaarin upseeri ja sielultaan "täysin venäläinen", kuten kenraali Judenitsh todistaa.

Kun Mannerheim ihanteensa tsaari Nikolain sorruttua ja bolshevistisen vallankumouksen karkottamana siirtyi joulukuussa 1917 Suomeen, hän oli jo täyttänyt 50 vuotta ja takanapäin olivat ns. poliittisen muovautumisen vuodet.

BOLSHEVISMIA VASTAAN LOPPUUN SAAKKA

Tuon joulukuun jälkeen koko lopun elämänsä ajan Mannerheim pyrki bolshevismin kukistamiseen ja vanhan Venäjän, hänen oman nuoruutensa ja miehuutensa ajan, palauttamiseen. Tämä linja on Mannerheimilla niin johdonmukainen kuin ajatella saattaa. Vielä niin myöhään kuin 1948, jo pelistä poissa ollessaan Mannerheim kirjoitti ystävälleen Carl Enckelille: "Jospa sen sijaan että koetettiin tuudittaa kansakunnat turvallisuuden tunteeseen, olisi jo 30 vuotta sitten määrätietoisesti yritetty avata ihmiskunnan silmät näkemään se hengenvaara, mikä bolshevismin leviämisestä oli seuraava!" Samassa kirjeessään silloin 81-vuotias marsalkka tervehti nuorekkaan innostuneesti Trumanin kylmän sodan politiikkaa — koska se suuntautui Neuvostoliittoa vastaan. "Hengenvaara" josta marski puhuu, oli tosin edellisvuosina uhannut maailmaa vallan toisesta suunnasta — natsi-Saksasta, joka oli ase kädessä noussut puolta maailmaa vastaan.

Carl Enckell, joka toimi eri otteisiin Suomen ulkoministerinä ja maamme edustajana kansainvälisissä tehtävissä, lainaa tämän Mannerheimin lausunnon eräänlaiseksi omankin elämäntyönsä loppupaaluksi 1956 ilmestyneissä muistelmissaan. Hänkin oli tsaarinajan virkamiehiä, jota Mannerheimiin yhdisti ylimysperinne ja epädemokraattinen säätyajattelu — Haminan upseerikoulusta ja molempien ruotsalaisuudesta puhumattakaan.

MANNERHEIM SAA "TYÖPAIKAN"

Mannerheimille oli joulukuussa 1917 Suomeen saavuttuaan "löydettävä paikka", kuten eräs muistelmien kirjoittaja ilmaisee. Ensimmäiseksi "työpaikaksi" ilmaantui suojeluskuntien organisoiminen Suomen armeijaksi. Neuvotteluja tämän tehtävän suorittamisesta käytiin jo joulukuun puolivälissä, vaikka senaatin virallinen nimitys tapahtuikin vasta tammikuun 16 pnä ja julkistettiin vielä myöhemmin eli h-hetkenä tammikuun 28 pnä, jolloin Mannerheimin johtamat suojeluskuntalaiset lähtivät hyökkäykseen toista kansanosaa vastaan. Jo tammikuun 25 pnä oli Mannerheim omine lupineen antanut hyökkäyskäskyn, vastoin Svinhufvudin "odottakaa"-määräystä. Näin alkoi Suomessa kansalaissota, jota yhäkin jaksetaan nimittää "vapaussodaksi".

"KIPINÄ" KOKO MAAILMAAN

Mannerheimin ajattelutapaa kuvaa hänen hyökkäyksen alkaessa Tukholmaan lähettämänsä "voitonsähke", jossa hän antaa ymmärtää, että bolshevismin vastainen taistelu oli saanut Pohjanmaalta käsin koko maailman sytyttävän kipinän.

Marsinkin ensimmäisen Suur-Suomi-päiväkäskyn ajoittumiseen on nähdäkseni kiinnitetty liian vähän huomiota. Lupaus olla panematta miekkaa tuppeen "ennen kuin viimeinen Leninin soturi ja huligaani on karkotettu niin hyvin Suomesta kuin Vienan Karjalastakin" on annettu jo helmikuun 24 pnä 1918. Mannerheimin johtama armeija oli silloin alakynnessä, jääkärit ja saksalaiset saapumatta ja ratkaisu pienenkin Suomen osalta hämärä. Tästä huolimatta Mannerheimin into kohdistui rajojen tuolle puolen. "Interventio houkutteli häntä merkillisen voimakkaasti", kirjoittaa kenr. Heinrichs. Carl Enckell todistaa varmaan aivan oikein, kun hän sanoo Mannerheimin pitäneen elämäntyönään bolshevismin vastustamista. Suomi kansallisine tavoitteineen oli varsinkin 1918—20 Mannerheimille toissijainen asia, pelkkä välikappale.

EI SAKSALAISIA?

Mannerheim väitää muistelmissaan asettaneensa ylipäällikkyytensä ehdoksi, ettei Ruotsista tai Saksasta kutsuta apuvoimia. Muiden aikalaisten muistelmat asettavat tämän väitteen kyseenalaiseksi. Sitä on perusteltu Mannerheimin saksalaisvastaisella asenteella. Tosiasiat eivät sitä tue. Ensinnäkin tuntuu ihmeelliseltä, ettei Mannerheimille joulukuun neuvotteluvaiheessa olisi selitetty senaatin saksalaispiirustuksia. Toiseksi ennätti Mannerheim kansalaissodan aikana pariinkin otteeseen kiirehtiä saksalaisjoukkojen saapumista ja lopetti 20. 3. 1918 päivätyn sähkeensä suorastaan hätähuutoon: "Viivyttely kohtalokas". (Mannerheimin omissa muistelmissa tämä lause on pyyhitty pois). Saksalaisia kaihtava Mannerheim neuvotteli kansalaissodan vielä kestäessä saksalaisjoukkojen komentajan kanssa yhteisoperaatiosta Pietaria vastaan.

Päämajoitusmestari Kaaro Ignatiukselle, joka toukokuun alussa 1918 ilmoittautui Mikkelissä ja valitteli sotaväsymystä, oli Mannerheim lausunut ajatuksen, että sotaväsymys haihtuisi, jos saataisiin kuulla, että sotaretkeä jatkettaisin itään.

Toukokuun 16 pnä Helsingissä "voitonparaatin" jälkeen Mannerheim luopui ylipäällikkyydestä mielenosoituksellisella tavalla. Hänen oma selityksensä eropäätökseen on senaatin suunnitema puolustusvoimain järjestämisestä saksalaisten johdolla ja saksalaismalliin. Päätös ei voinut johtaa saksalaisvastaisuudesta (Mannerheim oli juuri edellisenä päivänä saanut Riihimäellä von der Goltzilta Saksan I ja II luokan rautaristit ensimmäisenä venäläisenä upseerina). Paraatipäivänä hän esitti senaatille, jota hän muutenkin oli uhmannut kansalaissodassa, suorastaan uhkavaatimuksen, joka on luettavissa diktaattorivaltuuksien vaatimuksena. Senaatti valitsi 18. 5. kuitenkin Svinhufvudin ylimmän vallan haltijaksi, sillä seurauksella että Mannerheim 20. 5. ilmoitti eroavansa ylipäällikön toimesta. Bernhard Estlander väittää, että Mannerheimin eron syynä oli Itä-Karjala- ja Pietar-suunnitelmien hylkääminen. Näin arveltiin silloin myös lehdistössä.

Mannerheim neuvottei vielä ennen Tukholmaan lähtöään Saksan Helsingissä olevan edustajan kanssa Pietari-operatiosta. Saksan keisari Wilhelm II piti Mannerheimia kutsuttuna bolshevismin kukistajana. Samaa mieltä oli Bulgarian tsaari, kenraalit Hindenburg ja Ludendorff.

Se, että marski mahdollisesti kansalaissodan alkuvaiheessa olisi hyljännyt saksalaisavun, voi joh-

(Jatkuu sivulla 4)

Kirjeitä

STALININ TYTÄR TARTTUNUT KIINNI USA:N KOUKKUUN

Kun isot pojat menevät ongelle, heillä on mukanaan myös hyvät syötit. Ja "sokkerit" tarttuvat innokkaasti noihin lihaviin syötteihin.

Sanottiin äskettäin yhdysvaltalaisia onkimiehiä olleen neljäsataa ja ongensiiman olleen niin pitkän, että se ulottui Intiaan saakka. Ja syöttiin tarttui Stalinin tytär. Ja nyt saa Yhdysvaltain kansa maistaa tuota hyvää saalista ja saammehan mekin siitä osamme ainakin TV:ssä ja sanomalehtien palstoilla. On myös hyvin otaksuttavaa, että siitä kirjoitetaan kirjakin, joten hyöty on moninkertainen, tuottaen vieläpä taloudellistakin ravintoa.

Vaikuttaa hyvin "tekaistulta" että uskonto olisi syy miksi tuo kala läksi kutemaan vieraille vesille. Vai olivatko papitkin mukana tuossa kalastushommassa? Eikö Neuvostoliitossa voi palvella jumalaa yhtä hyvin kuin Yhdysvalloissakin?

Moskovassa on toiminnassa monta kirkkoa. Eikä sielä ole uskovaisia vainottu sen jälkeen kun papit lopettivat hallitusvastaisen toimintansa. Raamatussakin sanotaan, että jumalaa voi palvella omassa yksinäisyydessään ja että tuo julkinen jumalanpalvelus on suurelta osaltaan ulkokultaisuutta, tai toisin sanoen näyttelemistä. Jeesuksen sanotaan tehneen köysistä ruoskan ja ajaneen kauppiaat ja publikanit ulos herran temppelistä.

Tosissaan jumalan uskova on rehellinen ja toimii omantuntonsa ohjaamana hyveitten puolesta, eikä tee itsestään tuollaista kalaa, jo(ka tarttuu rahavallan syötteihin. Stalinin tytärtä voidaan pikemminkin sanoa maailman mammonan palvelijaksi. Kumminkin lopuksi voimme huomioida, että kaikki ei ole aivan suorassa linjassa ja että tästäkin jutusta voidaan lukea rivien välistä, varsinkin kun huomioimme ketkä siihen ovat osallistuneet.

Näyttää siltä, että USA:n ja Neuvostoliiton väliset suhteet yhä vain huononevat tuon Vietnamin sodan takia, siksi täytynee koettaa rauhoittaa kansaa jonkinlaisella sensaatiolla, koska kansan keskuudessa ilmenee laajaa vastenmielisyyttä tuota likaista hyökkäyssotaa vastaan mitä USA käy Vietnamissa.

Stalinin-tytär-jutussa piilee USA:n hanke saada uskovaisten suurempi kannatus jenkkien ristiretkelle jota he nimittävät kommunismin levenemisen ehkäisyksi.

Jäänkin nyt odottamaan, että mitä siihen vielä lisätään, mutta hyvin läpinäkyvä oli tämän jutun tarkoitus heti sen alusta asti.

I. S. — Port Arthur.

ERIKOISTARJOUS
Vapauden koko vuoden uusille tilaajille:
Canadassa: uusi koko vuoden tilaus .... $8.00 — SÄÄSTÖ $2.00
Yhdysvaltoihin: uusi koko vuoden tilaus .. 8.80 — SÄÄSTÖ 2.20
Suomeen: uusi koko vuoden tilaus .... 9.20 — SÄÄSTÖ 2.30
Tämä erikoistarjous on voimassa toukok. 31 päivään 1967
Arvoisa kansalaisemme, jos et ole vielä Vapauden tilaaja, niin käytä hyväksesi tätä erikoistarjousta ja tutustu lehteemme!
- - - - - - - LEIKKAA IRTI - - - - - - -
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69,
SUDBURY, ONTARIO
Tilaan Vapaus-lehden yhden vuoden ajaksi erikoishinnalla $........ allaolevalla osoitteella:
Nimi..
Osoite..

Dmitri Gudkov:

VANHAA VIINIÄ UUDESSA LEILISSÄ

Vanhaa viiniä uudessa leilissä

Saksan sosialistisen yhtenäisyyspuolueen edustajakokous, jonka työhön muiden kommunististen v e l j e s puolueiden valtuuskuntien rinnalla osallistui Itä-Euroopan sosialististen maiden edustajia, ilmaisi kaiken todennäköisyyden mukaan Bonnille sangen epämiellyttävän totuuden, nimittäin että sen "uusi idän politiikka" on kärsinyt epäonnistumisen.

On vaikea sanoa, mitä Schaumburgin palatsissa kuviteltiin saavutettavan, kun ryhdyttiin julistamaan uuden kanslerin "uutta politiikkaa". Tämä "uusi politiikka" oli muotoiltu vanhojen mallien mukaan. Siitä oli helppo vakuuttaa, jos vertasi kansleri Kiesingerin hallituksen julistusta hänen edeltäjänsä Ludwig Erhardin vastaavaan julistukseen. Viimeksi mainittuhan, kuten tunnettua, joutui politiikassaan vararikkoon ja hänen oli pakko luopua liittokanslerin tuolista.

Liittokansleri Kiesinger esitteli viime vuoden joulukuun 13. päivänä hallitusohjelmaansa sanoen mm.: "... yhdistyneen Saksan rajat voidaan määrätä vain yleissaksalaisen hallituksen kanssa vapaasti saavutetun ratkaisun kautta, jonka tulee luoda edellytykset kummankin kansan hyväksymille lujille ja rauhanomaisille hyvän naapuruuden suhteille". Tästä asiasta sanottiin Erhardin hallitusjulistuksessa vuoden 1965 marraskuun 15. päivänä seuraavaa: "Vain (rauhan-)sopimuksen avulla tässä sopimuksessa voidaan ja täytyy lopullisesti määritellä ne Saksan rajat, jotka nykyään voimassaolevan oikeuden mukaan ovat Saksan rajat vuoden 1937 joulukuun 31. päivästä lähtien, niin kauan kuin vapaasti valittu yleissaksalainen hallitus ei ole ilmoittanut tunnustavansa muita rajoja". Uuden liittokanslerin julistuksen sävy on hieman muuttunut, siitä on hävinnyt mm. vihamielinen muistutus vuoden 1937 rajoista, mutta mikä tärkeintä, olemassaolevia Oder-Neissen rajoja ei edelleenkään ole tunnustettu.

Vaatimuksensa edustaa yksinään koko Saksaa Kiesinger esitti seuraavaan tapaan: "Nykyinen liittohallitus pitää itseään ainoana Saksan hallituksena, joka on valittu vapaasti, oikeudenmukaisesti ja demokraattisesti ja siksi sillä on oikeus puhua koko kansan nimissä". Erhard sanoi samasta kysymyksestä: "Liittohallitus on muodostumisestaan lähtien pyrkinyt säilyttämään oikeutensa edustaa kaikkia saksalaisia".

Kahden Saksan keskinäisistä suhteista Kiesinger sanoi: "... Me haluamme kaikin voimin edistää inhimillisiä, taloudellisia ja henkisiä suhteita toisessa Saksan osassa olevien maanmiestemme kanssa. Niissä kohdin, missä tätä varten on välttämätöntä solmia kontakteja liittotasavallan ja toisen Saksan viranomaisten kanssa ... ei se kuitenkaan tule merkitsemään minkäänlaista toisen Saksan valtion tunnustamista". Erhard sanoi aikoinaan: "Liittohallitus on tekevä kaikkensa lujittaakseen Saksan kummankin osan sisäistä yhteenkuuluvuutta, kuuluvathan ne samaan kahtia jaettuun kansaan. Liittohallitus ilmoittaa kuitenkin selvästi koko maailmalle, ettei se tule maksamaan minkäänlaista poliittista hintaa tästä".

Bukarestiin, Budapestiin ja Prahaan on lähetetty diplomaattiset lähetystöt. Niiltä odotettiin, että Itä-Euroopan maat, jotka ponnistuksissaan lievittää jännitystä ovat törmänneet jatkuvasti Bonnin kovaan asenteeseen, olisivat tällä kertaa tyytyväiset siihen vähään, mitä Reinin lähettiläät heille tarjoavat. Kysymys oli jonkinlaisesta korvikkeesta Länsi-Saksan ja Euroopan sosialististen maiden suhteiden normalisoinnille: Bonnin hallitus ehdotti diplomaattisuhteiden solmimista, mutta ei perääntynyt askeltakaan entisistä revanshistisista asenteistaan. Bonnissa haaveiltiin ajasta, jolloin idän edustajat seisoisivat jonossa herra Brandtin viraston edessä saadakseen aikaan diplomaattiset suhteet Länsi-Saksaan, kun Varsovasta tuli viesti Euroopan sosialististen maiden ulkoministerikokouksesta.

Helmikuun lopulla Puola ja Tshekkoslovakia jatkoivat ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäistä avunantosopimustaan. Siinä molemmat toteavat, että Länsi-Saksan militaristiset ja revanshistiset voimat ovat uhkana rauhalle. Maaliskuun puolivälissä Puola ja DDR allekirjoittivat vastaanvan sopimuksen, samoin DDR ja Tshekkoslovakia. Nämä toimenpiteet tekivät tyhjiksi Bonnin toiveet mahdollisesta kiertoliikkeestä. Erotukseksi Drang nach Ostenista on Länsi-Saksan hallitukselle vain yksi tie itään: että se tunnustaa sen historiallisen voiton tulokset, jonka kansat saavuttivat fasismista toisessa maailmansodassa ja luopuu uusien rajojen tarkistusyrityksistä, että se tunnustaa Saksan demokraattisen tasavallan ja normalisoi suhteensa siihen.

PÄIVÄN PAKINA

RIISTOVILJELY RANKAISEE

Yleinen käsitys jokapäiväisessä kulussa on se, että riistoviljely ei kannata.

Jos esim. metsiä kaadetaan enemmän, mitä kasvaa uusia tilalle, se on pitkän tähtäimen kannalta katsoen melko järjetöntä hommaa.

Jos maanviljelijä yrittää saada pelloiltaan sadon toinen toisensa jälkeen, antamatta mitään takaisin maalle, niin siitäkin tulee ennemmin tai myöhemmin köyden pää vetäjän käteen.

Sama pätee esim. asutuskeskuksia lähellä olevien vesistöjen kalakannan suhteen; jos hyvän kulkutien varrella olevasta järvestä kalastetaan yhä lisääntyvässä määrässä huolehtimatta kalakannan säilymisestä sanokaamme kutuaikoina järjestettävien rauhoituskausien ja kalanpoikien istutuksen muodossa, niin pian tulee aika, jolloin sen järven kalastuksesta on vain "kauniit muistot" jälellä.

Mutta joillakin piireillä näyttää kuitenkin olevan sellainen käsitys, että meitä luomakunnan kruunuiksi sanottuja ihmislapsia, nimenomaan tavallisia kansan miehiä ja naisia, yritetään kaikesta huolimatta riistää ja nylkeä paljon enemmän, mitä on värkissä varaa.

Eipä silti, työläinen (ja pienviljelijä) on ainoa eläin maailmassa, joka voidaan nylkeä useammin kuin kerran.

Työtätekeviä, ei vain "voida", vaan tosiasiassa nyljetään työnantajain, välittäjäkapitalistien ja hallitusten toimesta sekä mennen että tullen.

Tässä kaupallisessa maailmassa, mitä sanotaan kaikista mahdollisista järjestelmistä parhaimmaksi, joutuu ihminen sanan varsinaisessa merkityksessä riistettäväksi syntymästä kuolinhetkeensä saakka.

Mutta pujopää-litviiki voi siitäkin joskus tulla vetäjän kouraan.

Tässä yhteydessä kiintyi huomiomme torontolaisen aamulehden tiistaisen numeron kahteen rinnakkaiseen uutistietoon, jotka täydentävät toinen toistansa näiltä tiimoilta.

Lehden 3 palstaa leveässä uutisotsikossa sanottiin, että "väritelevisiojen myynnin vähyydestä huolestuneet tehtailijat anovat verohuojennus-parannusta." Mutta toisessa, neljän palstan levyisessä uutistiedossa "ennustetaan sähkölaitteiden hintojen kohoamista."

Pinnallisesti katsoen näyttäisi, että tässä on jotakin ristiriitaista, mutta kaikesta huolimatta voidaan todeta, että kyllä tässäkin järjettömyydessä on jotakin järkeä suurporhojen kannalta katsoen.

Ensinmainitussa Toronton uutisessa kerrottiin tehtailijain olevan kovin huolissaan siitä kun väritelevisiojen myynnit eivät olekaan kohonneet odotetussa määrässä. Meille kerrotaan:

"Taloustiedemiesten r y h m ä n tässä teollisuudessa suorittama tutkimus — sen tuloksia ei ole vielä julkaistu — osoittaa, että vuonna 1967 myydään noin 140,000 väritelevisioa eli 25,000 televisioa vähemmän mitä viimesyksyiset arviot edellyttävät.

"Tämä määrä ylittäisi vain 45,000 kappaleella sen kuinka paljon väritelevisioja myytiin viime vuonna neljän viimeisen kuukauden aikana..."

Kaiken tämän perusteella, näin meille kerrotaan, televisioita valmistavat suuryhtiöt ovat esittäneet liittohallitukselle vaatimuksen 15-prosenttisen myyntiveron poistamiseksi väritelevisioilta. Se alentaisi kuulemma korkeahintaisten väritöllöttimien hintaa noin sadalla dollarilla — ja auttaisi siten niiden myyntiä.

Siinä "toisessa" uutistiedossa annettiin kuitenkin ymmärtää, että muiden sähköllä toimivien laitteiden lisäksi myös televisiojen hinnat tulevat nousemaan.

Kuten tavallista, tehtailijat unhoittavat omat alati kasvavat voitto-osinkonsa ja perustelevat hinnankorotussuunnitelmiaan sillä, että "aineiden hinnat" ovat kohonneet ja että työläisillekin on maksettava vähän parempaa palkkaa.

Yhtäällä meille kerrotaan, että väritelevisiot eivät käy kaupaksi siksi kun niiden hinnat ovat liian korkeat. Totta!

Toisaalta tehdään kuitenkin suunnitelmia t y ö n antajapiirien voittojen edelleen korottamiseksi.

Ja tässä kohtaa sekä itä että länsi toisensa eli kummatkin edellämainitut uutisasetelmat.

Myyntien suhteellisesta vähyydestä huolimatta olisi saatava hallitukselta veroalennuksia, joiden perusteella voitaisiin ehkä vähän alentaa väritelevisiojen vähittäishintaa — mikä on kyseenalainen seikka — ja samalla lisätä suuryhtiöiden voittoja televisiojen tuottamisesta — mikä olisi aivan varma asia.

Aikansa kutakin, sanoi pässi kun päätä katkaistiin.

— Känsäkoura.

Urheilua

Etelä-Afrikkaa ei toivota Mexicoon

Teheran. — Neljätoista afrikkalaista valtiota esitti kansallisille olympiakomiteoille ja Kv. olympiakomitealle, että Etelä-Afrikka pidettäisiin edelleen nykyaikaisten olympiakisojen ulkopuolella myös Mexicosta 1968.

Kansainvälinen olympiakomitea (KOK) tulee ottamaan asian esille vasta ensi helmikuussa, ilmoitettiin Teheranista KOK:n kokouksesta.

Afrikkalaiset maat ilmoittivat, että ne tulevat tekemään kaikkensa Etelä-Afrikan osanoton estämiseksi, vastalauseena maan rotuerottelupolitiikalle. Eräänä keinona pidetään mm. sitä, että muut afrikkalaiset maat jäävät itse pois olympiakisoista.

Rangell erosi

Teheran. — Kolme kansainvälisen olympiakomitean jäsentä ilmoitti eroavansa komitean aloittaessa lauantaina täysistuntonsa Teheranissa.

He olivat sir Arthur Porritt Uudesta-Seelannista, J. W. Rangell Suomesta ja Sidney Tawas Canadasta.

Klim 69,43

Moskova. — Neuvostoliiton 34-vuotias Romuald Klim heitti Minskin yleisurheilukilpailuissa vuoden moukarin kärkituloksen 69,43. Klim kilpaili kolmannen kerran tällä kaudella ja tämä oli samalla myös kolmas kerta kun hänen paras heittonsa kantoi yli 69 m.

Vasilí Anisimov juoksi Kievin kilpailuissa Euroopan tämän vuoden parhaan tuloksen 400 m aidoissa ajalla 51,5.

Waltraut juoksi EE:n 1500 metrillä

Leipzig. — Itä-Saksan Waltraut Pöhlitz juoksi uuden naisten 1,500 m Euroopan ennätyksen Leipzigin kansainvälisissä yleisurheilukilpailuissa. Uusi ennätys on 4.24,7. Voimassa oleva ME on Uuden Seelannin Chamberlainin nimissä ja kirjataan luvuin 4.19,0.

Tarmolan avajaiset kesäk. 3–4 pnä.

Toronto. — Tarmolan avajaiset pidetään kesäkuun ensimmäisellä viikonlopulla. Lauantai-iltana on tanssit ja sunnuntaina juhlaohjelma jonka järjestää Yritys ja Finlandia-kuoro yhdessä.

Tarmolassa on jo tehty joitakin talkootöitä, mutta on vielä paljon tekemistä, ennenkuin saamme paikat juhlakuntoon, johon työhön toivommekin ystävämme osallistuvan.

Jos tovereillamme on meille lahjoittaa tyynyjä, matrasseja ja peitteitä, niin otamme ne ilolla vastaan, sillä niistä on aina pula Suurjuhlan aikana. Näistä voi ilmoittaa Toronton osaston johtokunnalle.

Toimen naiset kiittävät kaikkia jotka lahjoittivat käytettyä tavaraa myyjäisiin, jotka taas onnistuivat hyvin. Syksyllä pidämme taas samanlaiset myyjäiset ja lahjoituksia voi tuoda haalille kesän aikana. Toimen naisten kokous pidetään haalilla torstaina toukok. 18 pnä. Tervetuloa mukaan.

Suurjuhlakomitean kokous on haalilla tiistaina 23 pnä. Toivottavasti tämä päivä sopii kaikille komitean jäsenille. — H.

HILLPORT TAXI
Eugene Peterson, omistaja
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Rakentajat!
Meiltä saatte kaikenlaisia rakennustarpeita.
THUNDER BAY LUMBER CO.
(FORT WILLIAM) LTD.
HENKILÖKUNNAN OMISTAMA — HENKILÖKUNNAN JOHTAMA
"[illegible]"
Puhelin 623-7469
516 Simpson St. Fort William

"Olihan jo aikakin": Kysyttäessä, että miksi hän päätti lopettaa poikamiespäivänsä huomautti laulaja Elvis Presley: "Arvelin ajan jo koittaneen." Sitten hän teki "naamaliikkeen" morsiantaan, 21-vuotiasta Priscilla Beaulieuta kohden. Heidät vihittiin Las Vegasissa keskiviikkona toukokuun 3:na päivänä.

TORONTON KUULUMISIA

Toronto. — Tarmolan talkoot jatkuvat avajaisjuhliin saakka, jotka pidetään lauantaina ja sunnuntaina kesäkuun 3—4. päivinä. Talkoot ovat olleet entistä vilkkaammat. Se tahtoo sanoa, että tervetuloa, centennial-suurjuhlavieraat, elokuun alussa suurjuhliin entistä suuremmin joukoin.

Kehoitan nyt jo paikkakuntalaisia antamaan kannatuksensa Tarmolalle. Ei ole parempaa eikä halvempaa paikkaa viettää viikonloppua. Sunnuntaista bussiliikennettä Torontosta ei ole vieläkään Tarmolaan, mutta maanantaiaamusta perjantai-iltaan kulkee Woodbridge 93 bussi, lähtien Wilson avenuen ja Weston Roadin kulmauksesta Tarmolaan, Woodbridgeen joka puolen tunnin päästä, alkaen kello 5.30 aamulla, viimeisen bussin lähtiessä 11.30 illalla. Ainoastaan keskipäivällä on tunnin väliaika kello 12.30 — 1.30 — 2.30 ip. ja lauantaisin tunnin väliajoin koko päivän kello 5.30 ap — 11.30 illalla, joka on viikon viimeinen bussi jolla pääsee yöksi Tarmolaan. Lähempiä liikennettä koskevia tietoja saa soittamalla "T.T.C. information" 487-2424.

* * *

Nuorten, kovasti kaivatut kabaretti-tanssit taitavat siirtyä juhannuskokkojuhliin — parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

* * *

Autoilijat löytävät tiensä paremmin Tarmolaan, ottamalla Steeles Avenuen. Tarmola on saman avenuen länsipäässä. Ei voi sivuuttaa Tarmolaa, koska Humber-joki on autolla ylittämätön. Olkoon tämä siksi kun joku kertoi viime kesänä etsineensä Tarmolaa, eikä löytänyt. Toinen kertoi katselleensa, mutta ei ollut uskaltanut ajaa portista sisälle. Tulla vain, kaikki ovat tervetulleita läpi vuorokauden ja koko pitkän kesän.

* * *

Toukokuun 6 päivänä oli Massey-haalilla ukrainalaisten Centennial-konsertti. Se oli selittämättömän tenhovoimainen lauluineen, soittoineen ja loistovärisine tanssiryhmineen. Siellä myös puhui Toronton pormestari William Denison.

* * *

Arvioidaan, että Torontossa tulee vierailemaan yli miljoona ihmistä tämän centennial-vuoden aikana, mm. Ranskan ja Englanninkielisen väestön yhtenäisyys-edustajistoja ym. centennial-vierailijoita.

* * *

Rauhan konsertti pidetään Torontossa torstaina toukokuun 18 päivänä kello 8.20 illalla Eatonin juhlasalissa tunnuksella "Lopettakaa sota Vietnamissa". Pääsylippujen hinta on $2 ja niitä saa A & A Book World 72 Gerrard St. W. ja 24 Cecil St.

* * *

Tämän kuun seitsemäntenä päivänä pilasi sade talkoopäivämme, muuttuen illalla lumirántä hiutaleiksi, mutta ainahan sateen perästä tulee pouta ja silloin pidetään Tarmolassa tarmokkaat talkoot. — J. N.

'Kuriton sukupolvi'

Toronto. — Henry Huhtasen ohjaama näytelmä, "Kuriton sukupolvi", jota harjoitellaan Suurjuhlanäytelmäksi, esitetään ensimmäisen kerran Torontossa perjantaina kesäkuun 9 pnä. Tämä näytelmä on samalla Eino Tarvaisen neljäkymmentävuotisnäytelmäjuhla. Eino on esiintynyt näiden vuosikymmenien aikana Don haalin näyttämöllä monissa eri rooleissa lukemattomia kertoja ja hänellä on pääröoli Kurittomassa sukupolvessa.

Näytelmässä esiintyy myöskin Liisa Pakarinen, Paul Hietala ja Eric Junnila, jotka esiintyivät näytelmäfestivaaleissa parhaassa näytelmässä Noidat, Eino Lassila, joka palkittiin parhaana miesavustajana. Uusina näyttelijöinä näemme Patsy Hunnakon ja Raija Hytösen. Siis Henry Huhtasen ohjauksen tuloksena näemme varmaan hyvin harjoitellun näytelmän, johon lausumme yleisön tervetulleeksi kesäkuun 9 pnä. — H.

Myytävänä —

Mansikan-, raparperin- ja parsaheinätaimia, mustia ja punaisia viinimarja-, karviais- ja vadelmapensaita, hedelmäpuita, sinisiä kuusia, monivuotisia aita- ym. pensaita.

Hansen's
PUHELIN 345-7415
Riverside Drive
Port Arthur Ontario

(9—11—13)

Suomen Yleisradion ylim. kesäohjelma P-Amerikkaan

Helsinki. — Suomen Yleisradio lähettää kesäaikana 7. 5. — 3. 9. 1967 ylimääräisen Pohjois-Amerikkaan suunnatun lyhytaalto-ohjelman taajuudella 15185 kHz päivittäin klo 19.00—20.00 EDT (23.00—24.00 GMT). Klo 19.00—19.15 lähetämme englanninkielistä ja klo 19.15—20.00 suomenkielistä ohjelmaa. Englanninkieliseen ohjelmaan sisältyy päivittäiset uutiset ja n. 10 minuutin feature-ohjelma, jossa kerrotaan Suomesta. Nämä ohjelmat toistetaan useamman kerran kesän aikana. Esim. 7. 5. aloitamme 5-osaisen sarjan "Spotlight on Finland", jossa täällä asuvat englantilaiset opettajat keskustelevat Suomesta ja täkäläisistä elämäntavoista sekä soittavat suomalaista musiikkia. Sarja päättyy 11. 5. ja toistetaan muutaman kerran kesällä. Suomenkielinen osa ohjelmaa käsittää uutisia, ajankohtaisia katsauksia ja suomalaista musiikkia.

Toivomme amerikansuomalaisten kuuntelevan näitä ohjelmia sekä pyydämme heitä ystävällisesti kirjoittamaan meille kuuluvuudesta ja ohjelmien laadusta sekä esittämään mielipiteitään ja toivomuksiaan niiden suhteen. Täten saamme käsityksen siitä, miten paljon vielä Suomen lähetyksiä kuunnellaan ja miten kiinnostuneita niistä ollaan. Mikäli tämä iltalähetys osoittautuu suosituksi, on ehkä myöhemmin mahdollista saada se ympärivuotiseksi. Olisi hauska kuulla Teistä ja mielipiteistänne osoitteella:

OY YLEISRADIO AB
Lyhytaalto-ohjelmat
Ulkomaanosasto
Eteläranta 4 B
Helsinki 13

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Yleisön paljous, yli 5,000 henkeä, täytti Fort Williamin Gardesin istuma- ja seisomapaikat, Neuvostoliiton punaisen armeijan kuoron esiintyessä Lions järjestön järjestämässä tilaisuudessa. Tämä 180 laulajaa, soittajaa ja tanssijaa käsittävä taiteilijayhtye piti yleisöä haltioituneena ohjelmallaan yli kaksi tuntia. Esiintyjien sanottiin olevan taiteilijoita hiuskarvoista aina varpaisiin asti. Jo O'Canadan esityksessä näyttivät nämä vieraat, miten sen tulee tapahtua. Kuoron soittajat, solistit, ja tanssiryhmät nostivat esitysten tason niin vaikuttavan korkealle, ettei sen vertaista ole Järvienpäässä ennen nähty ja kuultu. Joitakin vuosia sitten saman kuoron yhtye oli pienempi ja sen esitykset rajoitetuimpia.

Pieni ryhmä, valtuusmies tri. Antenin hengenheimolaisia, yritti näytellä arenan edustalla 50 vuotta myöhästyneitä tunnuksia, hakien julkisuutta, mutta ei voinut häiritä tilaisuutta sisällä eikä ulkona.

Päinvastoin sisällä ollut yleisö nousi kaksi kertaa seisoalleen kunnioittaen aplodeeraamalla vieraita.

Port Arthur. — CSJn osaston kokouksessa viime perjantaina nimitettiin Centennial Festivalimme suosikkiehdokkaaksi Margaret Hämäläinen, joka v.- ja u.-seura Iskun puolesta esitettiin. Miss Hämäläinen tulee näin ollen osallistumaan suosikkikilpailuun koko luoteis (länsi-)Ontarion ehdokkaana. Hänen hyväkseen äänien keräyslistat jaettiin ulos ja tulee niitä lähetettäväksi muutamia kaupungin ulkopuolelle tällä alueella.

Haalin talonmieskysymys ratkaistiin kesän ajaksi entiseen malliin vapaaehtoisuuden pohjalla, jotta kukin toiminnan elin huolehtii puhtaudesta toimintansa yhteydessä, ja lukutuvan väki rappusista ja lukutuvan puhtaanapidosta.

Centennial myyjäistansseihin valittiin toimitsijat. Suurin osa myyldyistä ovilippujen kannoista ilmoitettiin palautetun ja odotetaan nyt viimeistä rynnistystä ja kutsutaan kaikki tilitettäväksi jo ennen tanssi-iltaa.

Haalin heikkojen kohtien tutkiminen ja kunnostaminen jätettiin johtokunnan pikaisesti toimitettavaksi. Samoin siirrettiin 100-vuotisiltaman ja Canada-päivän 100-vuotiskulkueeseen mainoslavan ja sen kuljetuksen yksityiskohtien ratkaiseminen johtokunnalle.

Lehtien levitysryntäyksessä selostettiin puuttuvan kummankin Vapauden ja Liekin uusien tilauksien hankintapäämäärästä vain yksi. Tehtiin viimeinen vetoomus yhteisen loppunykäyksen suorittamiseksi. Samalla uusien tilauksien hankkimisessa korostetaan vuoden tilausta koska siitä saa tilaaja 20 prosentin alennuksen heti.

Osuustoiminnallisen kesäjuhlan järjestämiselle kesän ajalla päätettiin antaa kaikki kannatus niin järjestelyyn kuin ohjelmaankin nähden.

Tähän mennessä ilmeni Iskun puistossa toimeenpantavaksi suunnitellun vasta kolmet juhlat. Valittiin Sam Pukkala valvomaan puiston vuokraamisesta kesän ajalla. Ensimmäisenä tulee Iskun toimesta puiston lavalla juhannuskemujen järjestäminen.

* * *

Järvienpään rakennustoiminnat pääsivät täyteen käyntiin kun viime torstai-iltana pitämässään kokouksessa Brotherhood of Painters, Decorators and Paperhangers osaston jäsenistö päätti hyväksyä uuden sopimuksen siten, että saavat 40 sentin lisäyksen tuntipalkkaan heti ja 20 sentin nousun lokakuun 1 p. Ennen oli palkka -2.75 tunnilta, nyt tulee olemaan $3.35 tunnilta. Edelleen määritellään sopimuksessa, että työläinen, joka työskentelee 40 jalan korkeudessa saa ylimääräisen 40 sentin lisäyksen tunnilta ja joka työskentelee 100 jalan korkeudessa saa ylimääräisen 50 senttiä enemmän tunnilta. Korkeus lasketaan maanpinnasta ylös.

Sopimus myös määrittelee 5 prosentin lomapalkan. — ATH.

Mirjam Vire-Tuominen:

Länsi-Saksan sodanäänet

(Jatkoa edellisestä numerosta)

HÄTÄLAIT — PERUSTA SOTILASDIKTATUURILLE

Atomikuoleman vastustamisen Bonnin hallitus on julistanut kommunismiksi, samoin ns. hätälakien vastustamisen. Hätälait antavat liittokanslerille ja liittopresidentille oikeuden salaistenkin lähteiden perusteella tehdä koska tahansa päätöksen, että "vaara uhkaa valtion olemassaoloa". Silloin nämä kaksi miestä voivat kumota kaikki länsisaksalaisten demokraattiset oikeudet, asettaa parlamentin tilalle valiokunta, johon nimitetään vain näiden kahden henkilön mieleisiä edustajia, määrätä työpalvelu, poistaa lehdistö- ja kokoontumisvapaus ja käyttää armeijaa myös sisäpoliittisiin tehtäviin eli kansaa vastaan. Se merkitsee täydellistä sotilasdiktatuuria, joka ilmeisesti kuuluu myös X-päivän valmisteluihin.

YDINASEET

Kaiken tämän valossa ymmärtää miksi juuri Saksan Liittotasavallan pyrkimykset saada määräysvaltaansa ydinaseita ovat erityisen vaarallisia. Yhä selvemmin ilmenevä kiihkokansallisuus, uusnatsilaisten kasvava kannatus, vaatimukset "elintilasta" ja rajojen muutoksista liittyvät ydinasevaatimuksiin, joilla kuvitellaan Saksan suuruus jälleen toteutettavan. Mutta voidaanko se toteuttaa ydinaseillakaan? Varsovan liiton maat ovat antaneet selvän vastauksen tähän kysymykseen. Pariisin yliopiston professori Bernard Lavergne kirjoitti samasta kysymyksestä (La Tribune des Nations 5. 3. 1965): "Epäilemättä Saksa ei voi palauttaa hallintaansa yhtään neliömetriä nykyisestä Puolasta tai Tshekkoslovakiasta muuta kuin niin, että länsi voittaa ydinasesodan. Siinä tapauksessa on välttämätöntä, McNamaran arvion mukaan, että ensin tuhotaan vähintäin 100 miljoonaa venäläistä, 100 miljoonaa amerikkalaista ja vielä enemmän eurooppalaisia, jotta voitaisiin puhua vuoden 1937 rajojen palauttamisesta. Ensimmäiseksi uhriksi joutuisi luonnollisesti 50 miljoonaa länsisaksalaista."

ENTÄ KIESINGERIN HALLITUS

On väitetty, että Kiesingerin hallitus, joka on ilmoittanut tahtovansa parantaa suhteita Itä-Euroopan maihin, olisi muuttanut Länsi-Saksan politiikan vähemmän levottomuutta herättäville raiteille. Mikä on sen ohjelma?

Kansleri Kiesingerin hallitus pitää kiinni Saksan v. 1937 rajoista. Se ei ole hyväksynyt Oder—Neisse linjaa, vaan ilmoittaa, että vasta yhteissaksalainen hallitus voi ratkaista Saksan lopulliset rajat. Koska Kiesingerin hallitus kieltäytyy solmimasta normaaleja suhteita Saksan demokraattiseen tasavaltaan, voidaan yhteissaksalainen hallitus ajatella muodostettavaksi vain väkivaltaisen valtauksen jälkeen.

Kansleri Kiesingerin hallitus pitää kiinni vaatimuksesta saada ydinaseita Länsi-Saksan määräysvaltaan ja vastustaa tarmokkaasti kansainvälistä sopimusta ydinaseiden leviämisen estämisestä ja vaatii Saksan liittämistä Euroopan ydinasevoimiin.

Pelkkä julistus halusta parantaa suhteita ei voi olla riittävä, jos samanaikaisesti pidetään kiinni revanshipolitiikasta. On mahdotonta ajatella Saksan ongelman rauhanomaista selviämistä ilman, että tunnustetaan olemassaolevat tosiasiat eli toisen maailmansodan seurauksena syntyneet rajat. Saksan demokraattisen tasavallan olemassaolo itsenäisenä ja voimakkaasti kehittyvänä valtiona, joka tällä hetkellä tuotantonsa nojalla on jo maailman 10 johtavan teollisuusvaltion joukossa, on tosiasia. Sen aktiivinen rauhanpolitiikka ja ponnistelut rauhanomaisen rinnakkaiselon rakentamiseksi molempien Saksan valtioiden ja muiden Euroopan maiden kanssa on myös tosiasia, jolla on suuri merkitys Euroopan turvallisuudelle. Koko Saksan ongelma selviää tai kaatuu suhtautumisessa Saksan demokraattiseen tasavaltaan. Jos sitä ei tunnusteta, se merkitsee Saksan Liittotasavallan alue- ja rajanmuutosvaatimusten hyväksymistä.

Saksan demokraattisen tasavallan tunnustamisesta ja molempien Saksan valtioiden välisten suhteiden normalisoimisesta on tullut välttämätön osa Keski-Euroopan rauhoittamispyrkimyksissä. Se on Euroopan turvallisuuden perusongelmia. Toinen välttämätön toimenpide on estää ydinaseiden leviäminen ja saada aikan sitä koskeva kansainvälinen sopimus.

SUOMI JA SAKSAN ONGELMA

Ulkopoliittisessa puheessaan 7. 1. 67 tasavallan presidentti Urho Kekkonen kiinnitti erityistä huomiota Saksan ongelmaan Suomen turvallisuuden kannalta todetessaan:

"...Euroopassa vielä vallitseva perusjännitys voitaisiin parhaiten poistaa ratkaisemalla Saksan kysymys tavalla, joka ottaisi huomioon Neuvostoliiton — kuten tietysti muidenkin asianomaisten valtioiden — turvallisuusintressit... Kun aikoinaan puhuttiin länsisaksalaisesta voimapolitiikasta Neuvostoliittoa vastaan Saksan yhdistämisen pohjana ja suunniteltiin Länsi-Saksan osallistumista ydinaseistautumiseen, se herätti minussa suomalaisena syvää levottomuutta, sillä se ei ole ollut eikä ole pohjaltaan niinkään puolustuspolitiikkaa vaan pikemminkin sotapolitiikkaa. Sellaisen politiikan avulla ei jännitystä pystytä Euroopasta poistamaan, vaan tämä edellyttää rehellistä kompromissihalua ja ennakkoluulotonta pyrkimystä toteuttamiskelpoisen perusratkaisun aikaansaamiseen."

Suomi on järjestänyt turvallisuutensa tyydyttävällä tavalla rauhanomaisen rinnakkaiselon periaatteita noudattaen. Rauhanomaisen rinnakkaiselon toteuttaminen molempien Saksan valtioiden välisissä suhteissa loisi ilmapiirin, jossa nykyinen haitallinen jännitys poistuisi ja luotaisiin edellytykset sellaisten polttavien ongelmien ratkaisulle kuin ydinasevaaran poistaminen. Myöskään Saksan yhdistämistä ei voi ajatella toteutuvaksi muuta kuin molempien Saksan valtioiden vähitellen kehittyvän normaalin yhteistoiminnan ja lähentymisen tietä.

Suomen aloitteellisuus rauhanomaisen ratkaisun edistämiseksi Saksan ongelmassa voisi nykytilanteessa olla erityisen merkittävä. Suomella on tässä sitäkin paremmat mahdollisuudet, koska sillä on samanlaiset hyvät suhteet kumpaankin Saksan valtioon. Rauhanpolitiikkansa mukaisesti Suomi ei voi hyväksyä alue- ja revanshihenkisiä vaatimuksia Suomen kanssa ystävällisissä suhteissa oleville valtioille. Suomi on myös virallisessa politiikassaan ilmoittanut vastustavansa ydinaseiden vaaraa. Euroopan turvallisuuden ydinongelmaksi on muodostunut Saksan kysymys. Sen rauhanomainen selvittäminen Euroopan kaikkien rauhanvoimien yhteisin toimin on välttämätöntä myös Suomen turvallisuuden ja rauhanomaisen tulevaisuuden kannalta.

Mansfield varoittaa sotahaukkoja

Washington. — Senaattori Mike Mansfield pelkää että USAn jatkuva Pohjois-Vietnamin lentokenttien pommitus voi pakottaa presidentti Johnsonin vaihtoehtoon, joko antaa Pohjois-Vietnamin lentokoneille turvapaikan Kiinassa tai määrätä niiden "kuuman takaa-ajon" Kiinan alueelle.

Eräässä haastattelussa sunnuntaina mr. Mansfield ilmaisi vastustavansa Pohjois-Vietnamin suurimman sataman Haiphongin pommitusta, miinoitusta ja sen eristämistä.

Hän sanoi sellaisen toimenpiteen saavan aikaan ainoastaan sen, että Neuvostoliitto alkaisi kuljettaa tarvikkeita yli mannermaan, läpi Kiinan alueen ja samalla kertaa siihen kietoutuisi konfrontaatiovaara Neuvostoliiton kanssa, jos yhtäkään sen laivoista pommitettaisiin.

TILATKAA VAPAUS

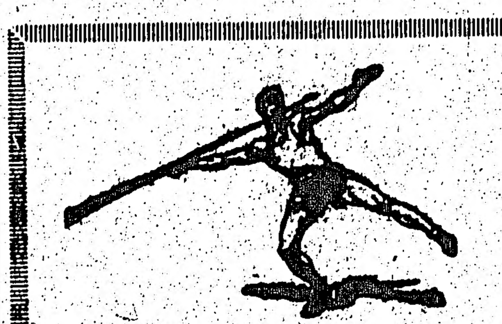

SCAU-LIITON TIEDONANTOJA

Tervetullut lahjoitus liitollemme

Sudburyn Alertsin jäsenet, Lyyli ja Jussi Pärssinen ovat taaskin lahjoittaneet urheilun edistämiseksi kauniin kiertopalkinnon liitollemme. Siitä tulevat kilpailemaan tytöt, alle 16-vuotiaat jo tämän kesän suurjuhlien aikana suoritettavien liittomme mestaruuskilpailuiden yhteydessä. Säännöt julkaistaan aivan lähitulevaisuudessa, montako kertaa tuo Trophy on voitettava ja missä eri lajeissa.

Lausummekin molemmille, niin Lyylille kuin Jussillekin mitä suurimmat kiitoksemme lahjoituksestaan. Kiitos vieläkin —

Myöskin on nyt lopullisesti Jehun A. C. lahjoittaman varhaisnuorten kiertopalkinnon säännöt julkaistavana. Tämän palkinnon lahjoitti seura edesmenneen tunnetun urheilun toiminnoissa vuosikymmeniä toimineen Jussi Piispasen muistolle. Sen saa seura lopullisesti haltuunsa, joka siihen saa ensin kolme kiinnitystä, ilman järjestystä. Kiitos Jehulaiset.

Erittäin tärkeätä on vielä seurojen huomioida, että ensi kesän konserttitilaisuuteen aikomansa ohjelmanumeroiden tulee olla paikallisella suurjuhlakomitealla VIIMEISTÄÄN toukokuun 15 päivään mennessä.

Suurjuhlaterveisin,
Liittotoimikunta, Paavo Vaurio, sihteeri.

8-metrinen Maon sementtipatsas

Tokio. — Kahdeksan metrin korkuinen sementtipatsas Mao Tsetungista asepuvussa on paljastettu Pekingin Tshing Huan yliopiston pihalla, ilmoitti Pekingin radio.

Patsaan ovat valaneet yliopiston punakaartilaiset. Siihen on kaiverrettu puolustusministeri Lin Piaon kirjoittamat sanat: "Suuri opettaja, suuri johtaja, suuri ylipäällikkö ja suuri ruorimies, puheenjohtaja Mao. Eläköön, eläköön, eläköön."

NYKYAIKAINEN LAPSI

Eräs 6—10-vuotiaista lapsista muodostettu kuoro lauloi jokin aika sitten jumalanpalvelun yhteydessä eräässä kirkossa. Laulun päätyttyä tuli pastori saarnastuolille ja silloin kuoron eräs 6-vuotias käveli ulos.

"Näyttää siltä," sanoi pastori, "että hän on tottunut poistumaan olohuoneesta aina silloin kun alkaa mainostusten esitys."

Lauri Latvan muistolle

Olit mainio mallin työn ja
toiminnan mies,
aina urheilukentille saakka.
Olit kuorossa mukana meidän
myös näimme sun näyttämöllä.
Aina rehdin sanan heitit.
Sulla ainainen kiire, ahkeruus oli
perustaa myös perheellesi koti
he nyt kovasti kanssamme kaipaa
pois mennyttä miestä.

— J. N.

Joseph P. Thompson
(1957) LTD.
HAUTAUSTOIMISTO
100 Carlton St., Toronto, Ontario
(Ainoa osoitteemme)
R. DAVISON, johtaja
Puhelin 924-9361

Ilomäki Bros. Monument Co.
Huolella valmistaa kaikkia kivityöalaan kuuluvia töitä.
Puhelin WA. 3-4469
506 Brunswick Ave., Toronto, Ont.

Parkway Bakers
SUOMALAINEN LEIPOMO
Valmistaa suomalaista kardemummapullaa, oikeata ruisleipää, kanelikorppuja, kaakkuja, pikkuleipiä ym. leipomoalan tuotteita.
Aukioloajat: maanantaisin klo 12—6, tiistaista torstaihin klo 9—6, perjantaisin klo 9—7.30 ja lauantaisin klo 9—5.
290 Queen St. West EM 3-7676
Toronto 2-B Ontario

Ayriss Florist
LIMITED
"*Kukkasovitelmamme erikoisalamme*"
Puhelin HU. 5-2918
[illegible]
1695 Bayview Avenue
(Lähellä Eglintonia.)
TORONTO, ONT.

Tehkää Suomi-matkanne
Baltic Steamship Lines
uudella matkustajalaivalla
'Alexandr Pushkin'
Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja

Kulkuvuorot Montrealista:
KESÄKUUN 1
HEINÄKUUN 4
ELOKUUN 18
SYYSKUUN 19
LOKAKUUN 23

Kulkuvuorot Helsingistä:
TOUKOKUUN 17
KESÄKUUN 17
ELOKUUN 1
SYYSKUUN 4
LOKAKUUN 8

Kaikilla matkoilla laiva poikkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei ole mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan kesäkauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin U.S. $312.00.

Tehkää paikkatilauksenne heti osoitteella:
VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

Milloin hyvänsä tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Lastenkomitean bingo Finnish haalilla torstaina, toukok. 11 pnä, kello 7.30 illalla.

Sanomalehtikerhon bingo Finnish haalilla torstaina, toukokuun 25 pnä kello 7.30 illalla.

Äitienpäiväjuhlat Finnish haalilla sunnuntaina toukok. 14 pnä klo 2 ip. Lapset vastaavat ohjelmasta. Kahvia ja virvokkeita.

CSJn Sudburyn osaston kokous maanantaina toukok. 15 pnä 7.30 ill. Finnish haalilla.

Työn puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Äitienpäivä ja hauska bingoilta

Kuten on aikaisemmin tiedoitettu, Finnish haalilla on sunnuntaina, toukokuun 14 päivänä erikoinen äitienpäiväjuhla, missä lapset avustajineen esittävät äitien kunniaksi valmistamansa sievän ohjelmiston.

Vanhojen perinteiden mukaisesti äidit kukitetaan ja heille järjestetään myös vapaa kahvitarjoilu ravintolassa. Kaikki, niin äidit kuin muutkin, ovat sydämellisesti tervetulleita. Tilaisuus alkaa kello 2 ip.

Äitienpäivän rahoittamiseksi on Finnish haalilla tänään, torstaina, hauska bingotilaisuus. Tervetuloa, sanovat tilaisuuden järjestäjät.

Tilatkaa Vapaus!

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

VÄHÄN KÄYTETTY PETERBOROUGH vaneerivene 40 hv. Johnson perämoottorin kanssa tai vaihdetaan pienempään. Nähtävänä Penage järvellä. Lähemmin puhelin 866-2234. (2—6—11)

Rappaustyötä tehdään
Soittakaa 675-7238

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Putkitus-, lämmitys-, pelti- ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Ph. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6071
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. - Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Centennial päivälliset Beaver Laken haalilla

Beaver Lake. — Centennial eli 100-vuotisjuhlapäivälliset järjestetään Beaver Laken haalilla sunnuntaina, toukokuun 21 päivänä kello 12 päivällä.

Tulkaapa silloin haalille suurin joukoin, nauttimaan maukkaasta ateriasta.

Tilaisuuden järjestää Beaver Laken naistenkerho. — H.

Kuhan pyyntiaika alkaa lauantaina

Kuhan pyyntiaika, mistä väiteltiin muutamia viikkoja sitten aika kiivaasti, alkaa Sudbury—Soo alueella lauantaina, toukokuun 13 päivänä.

Samaan aikaan alkaa hauenkin pyyntiaika Sudburyn seudun niissä vesistöissä, missä hauki on ollut muutaman viikon kutuaikana rauhoitettuna.

Hyvää kalaonnea niille, jotka pääsevät jo tämän viikonvaihteen aikana "siimojaan liottamaan"!

Mrs. Gandhin suosikki Intian presidentiksi

New Delhi. — Oman puolueensa oppositiosta huolimatta pääministeri Gandhin kannatusta nauttinut varapresidentti Zakir Husain valittiin tiistaina Intian presidentiksi.

Aligarh Moslem Universityn varapresidentti, 70-vuotias Husain on muhamettilainen ja niinmuodoin pääasiassa hindulaisuskontoa seuraavan Intian ensimmäinen muhamettilaispresidentti. Hän yhtyi poliittiseen toimintaan noin 15 vuotta sitten ja sai presidenttivaalikampanjassa mrs. Gandhin aktiivisen tuen ja kannatuksen.

Mr. Husain sai 471,244 ääntä, hänen vastustajansa, entisen tuomarin, Koka Subba Raon saadessa 363,971 ääntä. Rao oli 7 oppositiopuolueen yhteinen hindulaisehdokas.

Lauantaina valinta suoritettiin osavaltioiden ja liittovaltion parlamentin jäsenten äänestyksen perusteella. Mr. Husain tuli yksityiselämään vetäytyneen 78-vuotiaan Servepalli Radhakrihnan tilalle Intian presidentiksi.

Tämä oli Intian 20-vuotisen itsenäisyyskauden ensimmäinen presidenttivaalikampanja. Oppositiopuolueet päättivät nimittää omat presidenttiehdokkaansa kun kongressipuolue ei helmikuun vaaleissa voittanut suurta enemmistöä, jonka perusteella kongressipuolueen ehdokas olisi tullut ilman muuta valituksi.

Mr. Husain on lakimiehen poika. Hänet nimitettiin Intian parlamentin ylähuoneen jäseneksi v. 1952. Hänestä tuli Bihar-osavaltion kuvernööri v. 1957 ja viisi vuotta myöhemmin Intian varapresidentti.

Erosi ennen erottamista

Bremen. — Länsi-Saksan äärioikeistolaisen Kansallisdemokraattisen puolueen (NPD) puheenjohtaja Fritz Thielen, joka on yksi mainitun puolueen perustajista, erosi toimestaan tiistaina — kahta päivää ennen kuin tämän uusnatsilaispuolueen piti äänestyksen perusteella erottamaan hänet.

Hänen eronsa päätti kuukausia kestäneen taistelun puolueen johtajapaikasta Thielenin ja Adolf von Thaddenin välillä.

AKU PÄIVIÖ KUOLI TIISTAINA

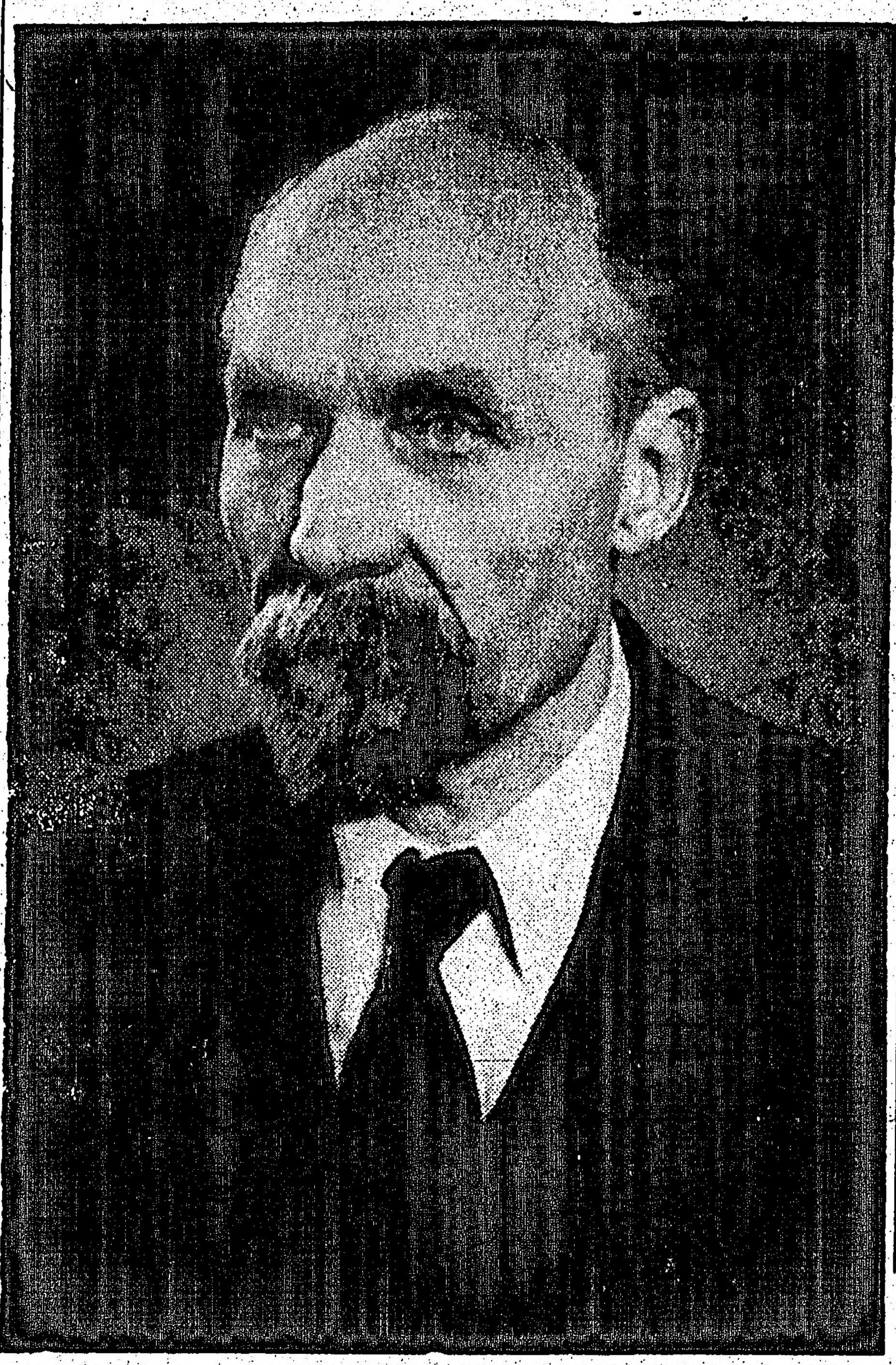

Tämän mantereen kansalaistemme keskuudessa ehkä parhaiten tunnettu runoilija ja sanomalehtimies Aku Päiviö, jolla oli 50-vuotinen kirjailijatyö takanaan kun hän huhtikuussa 1949 jäi eläkevaariksi, ummisti silmänsä ikiuneen Sudbury Memorial sairaalassa tiistaina, toukokuun 9 päivänä 1967. Hän oli kuollessaan 88-vuoden ikäinen.

Suremaan jäi lähinnä aviopuolisonsa Ida, o.s. Hanninen, tyttärensä mrs. Bill (Terttu) Hart, Detroitissa ja mrs. Harold (Tilhi) Simmons, Vancouverissa, sekä poikansa Veikko, Detroitissa, Jules, Torontossa, Ray Sudburyssa ja Allan Londonissa, sekä heidän perheensä ja suuri tuttava- ja ystäväpiiri kautta Canadan ja Yhdysvaltain.

Päiviö lepää Jackson & ja Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St., missä ystävät voivat käydä hyvästelemässä tämän päivän illasta lähtien. Hautaustoimistosta Päiviö viedään kello 1 päivällä lauantaina Finnish haalille, missä alkaa muistojuhla kello 2 ip. Päiviö haudataan Park Lawn hautausmaahan Sudburyssa.

Suomen Kärsämäellä huhtikuun 2 päivänä 1879 syntynyt Päiviö tuli 65 vuotta sitten, v. 1902, siis 23-vuotiaana nuorukaisena kutsuttuna Amerikan Uutiset-nimisen lehden ja Päivän Uutiset-lehden toimitukseen, mistä hän siirtyi sosialidemokraattisen Raivaajan toimitukseen v. 1905 osallistuen samalla "Säkeniä" nimisen kuukausilehden toimitustyön suorittamiseen.

Vuonna 1912 hän tuli Canadaan tehden pääasiallisesti kirjallisia töitä, kuten toimituspalstamme muistokirjoituksen yhteydessä olevasta kirjallisesta tuotantoluettelosta näkyy. Päiviön kirjallinen tuotanto oli ehkä määrällisesti siihen aikaan korkeimmillaan.

Vuonna 1927 Päiviö tuli Vapauden toimitukseen ollen lehtiliikkeemme palveluksessa eräitä väliaikoja lukuunottamatta huhtikuun toiseen päivään 1949, jolloin hän täytti 70 vuotta ja jäi yksityiselämään eli eläkevaariksi. Viimeksi hän oli pitkän aikaa Liekin toimittajana ja se toimi kruunasikin Päiviön lehtimiesuran Canadassa.

Kauppaministeri Winters uskoo Canadan vehnäkaupan kasvavan tänä vuonna

Winnipeg. — Kauppaministeri Robert Winters sanoi maanantaina, että Canadan viimevuotinen 500 miljoonainen bushelin vehnävienti tullaan luultavasti ylittämään tänä vuonna.

Mr. Winters, joka keskusteli täällä Canadan vehnälautakunnan virkailijain kanssa, sanoi Bulgarian solminneen hiljattain Canadan kanssa 7.5 miljoonan busheiin vehnän ostokaupan kolmen vuoden ajaksi.

Tämä kaksipuolinen kauppasopimus sisältää myös option, joka oikeuttaa 3,750,000 bushelin lisäostoon.

Kauppaministeri sanoi Unkarin olevan 9,350,000 bushelin ostosopimuksen partaalla. Entinen kauppasopimus Unkarin kanssa päättyy kesäkuun 11 päivänä ja se on vielä 5,625,000 bushelia lyhynnä ostositoumuksesta. "Me odotamme heidän ottavan jäännöksen ennen kuin tehdään uusi kauppasopimus", sanoi hän.

Ottawa. — Alahuoneen maatalouskomitea tiedoitti maanantaina, että Canadan vuosittaisen vehnäsadon täytyy nousta vuoteen 1980 mennessä miljardiin busheliin.

"Ei ole pelkoa siitä, että Canada ylittää tämän määrän, mutta paremminkin siitä, että se ei pysty tuottamaan tätä määrää", sanottiin komitean raportissa. Viimeaikainen Canadan vuosittainen vehnäsato on vaihdellut 600 miljoonan bushelin vaiheilla.

Lontoo. — Maailman vehnätuotannon (lukuunottamatta Kiinaa ja Neuvostoliittoa) odotetaan nousevan ennätysmäärään 1966—67. Britannian viljavaraston tiedoitusjulkaisun alustava arviointi asettaa maailman vehnätuotannon 180 milj. pitkäksi tonniksi, ylittäen noin kahdella miljoonalla tonnilla vuoden 1965—66 ennätysmäisen tuotannon.

Maailman vehnätuotannon nousuun vaikutti pääasiallisesti Australian ja Canadan erinomainen sato v. 1965—66. Nämä sadonlisäykset tasoittivat Aasiassa tapahtuneet satovähennykset. Vehnäsato kärsi sateen vähyydestä Intiassa, Pakistanissa ja keski-Idän maissa sekä Pohjois-Afrikassa, missä ankaran kuivuuden arvellaan pienentäneen satoa puolella.

Euroopassa pienentyneet sadot Länsi-Euroopan maissa, erikoisesti Ranskassa, tasoitettiin Itä-Euroopan suurennetuilla sadoilla, etupäässä Jugoslavian erinomaisella vehnäsadolla. Yhdysvaltain vehnätuotanto, ollen suurin tuottaja kapitalistimaissa, osoittaa pientä laskua 35.2 miljoonasta tonnista 35.1 miljoonaan tonniin.

Ylivetona kaikista satovaihteluista v. 1966—67 on Neuvostoliiton huikaisevan suuri vehnäsadon nousu yli 100 miljoonaan tonniin — 40 miljoonaa tonnia yli v. 1965—66 tuotannon ja 25 prosenttia yli Neuvostoliiton entisen satoennätyksen joka oli 76.6 miljoonaa tonnia v. 1958.

KIVENKEITTÄJÄT

Kemiallisen ja paperiteollisuuden, tuotannon ja metallurgian asiantuntijat odottavat kärsimättöminä sitä päivää jona alkaa toimia erikoinen tuotannonala, ja jota hoitavat ihmiset saavat hyvin erikoislaatuisen ammatin — kivenkeittäjät. Kontupohjan kivenvalimo Karjalassa aikoo valmistaa jo tänä vuonna 18,000 tn. vuorauslevyä ja haponkestävää pulveria. Ensi vuodesta alkaen tehdas alkaa tuottaa kiviputkia ja muottivalua.

KUOLLUT

August (Aku) Päiviö

257 Larch St., Sudbury, Ont.

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa tiistai-iltana, toukokuun 9 pnä 1967, 88 vuoden ikäisenä.

Lähinnä suremaan jäi hänen vaimonsa Ida (o.s. Hänninen), kaksi tytärtä, mrs. Bill (Terttu) Hart, Detroitissa, mrs. Harold (Tilhi) Simmons Vancouverissa, ja neljä poikaa, Veikko Detroitissa, Jules Torontossa, Ray Sudburyssa ja Allan Londonissa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St. Hautaus toimitetaan Finnish-haalilta, 195 Spruce St., lauantaina klo 2 ip. Park Lawn hautausmaahan Sudburyssa.

Mannerheimin entre Suomen historiaan

(Jatkoa sivulta 2)

tua vain siitä, että hän halusi kaiken kunnian itselleen. Samoin häntä, korkeaa tsaarin upseeria, loukkasi vallanohjien riistäminen armeijan ylipäälliköltä voittoisan kansalaissodan jälkeen jääkärien ja saksalaisten käsiin.

RINTAMAT JA ASEVELJET MUUTTUVAT

Kesä 1918 oli koko Euroopassa sekasorron aikaa. Bolshevikit olivat maaliskuussa solmineet erillisrauhan Saksan kanssa Brest Litovskissa, mutta saksalaiset taistelivat edelleenkin Itämeren maakunnissa ja Ukrainan suunnalla samalla kun länsirintaman taistelut jatkuivat. Kenraali von der Goltzin saksalaisjoukot olivat jääneet Suomeen ja ryhtyneet senaatin suosiollisella myötävaikutuksella etenemään nekin Venäjä-Neuvostoliittoa vastaan tähtäimenään Muurmannin rata ja Murmanskiin nousseen englantilaisen kenraali Charles Maynardin johtaman retkikunnan karkottaminen. von der Goltzin joukot olivat tulleet Suomeen estämään englantilais-ranskalaisen toisen rintaman muodostumisen Muurmannin suunnalla eikä "auttamaan" Suomea.

Asetelma ei sopinut Mannerheimille. Kaikki hänen entiset upseeritoverinsa olivat siirtyneet Ranskaan tai Englantiin ja siellä tapahtui nyt valmisteluja vanhan Venäjän palauttamiseksi. Niinpä Mannerheim päätti siirtyä Pariisin ja Lontooseen. Senaatin toivomuksesta hän samalla otti tehtäväkseen tiedustella mahdollisuuksia Suomen tunnustamiselle ja elintarvikkeiden saannille.

ENGLANTI LUKEE LAKIA

Suomalaisuus ei kuitenkaan ollut valttia ententevaltojen piirissä. Olihan Suomen hallitus viimeksi kesäkuun 26 pnä astunut brittien varpaille lähettämällä Englannille nootin, jossa vaadittiin englantilaisten Muurmannin-joukkojen poistamista Petsamosta, missä suomalaiset ja englantilaiset olivat törmänneet vastakkain. — Suomalaisilla oli alueelle yhtä vähän asiaa kuin briteillä, se ei kuulunut Suomen valtioalueeseen.

von der Goltzin joukkojen oleskelu Suomessa ja kansalaissodan aikana (7. 3. 1918) saksalaisten kanssa tehty sopimus, joka antoi näille oikeuden määrätä Suomen kaupasta ja luvan tukikohtiin, saksalaisen kuninkaan hankkeet Suomen valtaistuimelle (äänin 58—44 tynkäeduskunnassa 11. 8. 1918) — kaikki nämä puhuivat selvää kieltä Suomen asenteista. Vaikka Mannerheim ja Suomen vakituinen ententeedustaja Rudolf Holsti kiertein ja kääntein selittelivätkin Suomen ja Saksan "erillistavoitteita" ja tilapäistä "kanssasotimista", nähtiin Suomi ententevaltojen piirissä sinä, mikä se oli — Saksan vasallina.

Englanti vaati selvin sanoin, että Suomeen muodostettaisiin hallitus, jossa liittolaismieliset olisivat enemmistönä. Saksalaiset joukot oli poistettava maasta, saksalaisen kuninkaan istuttamisesta Suomen valtaistuimelle piti luopua ja järjestää maassa yleiset vaalit tynkäeduskunnan korvaamiseksi täysmittaisella edustuslaitoksella.

Kun näitä ehtoja luettiin Mannerheimille ja Holstille Lontoossa joulukuussa 1918, oli suursota ollut laanneena jo kuukauden päivät, Saksa ja Itävalta-Unkari oli lyöty. Helsingissä olevan hallituksen olisi jo useita kuukausia aikaisemmin pitänyt tietää mitä kello oli lyönyt ja korjata kurssiaan. Marraskuun 11 pnä 1918 tapahtuneen suursodan aselevon jälkeen kompromenttoi va. valtionhoitaja Svinhufvud itsensä poliittisesti von der Goltzin järjestämillä päivällisillä niin perusteellisesti, että se oli "komeata nähdä" — näin arvosteli eräs saksalainen upseeri tilannetta. Hallitus piti kuitenkin jääräpäisesti kiinni hajalle revitystä piirustuksistaan. Sen saksalaiset isännät olivat nopeammin tilanteen tasalla: Friedrih Karl kieltäytyi kuninkuudesta ja von der Goltz poistui joukkoineen kummatkin joulukuun puolessa välin 1918.

Mannerheimin ja Holstin viestit ympärysvaltojen pääkaupungeista aiheuttivat hallituksen puolella vain yhden omintakeisen reaktion: tsaarin kenraali Mannerheim valittiin Suomen valtionhoitajaksi joulukuun 12 pnä, takuumieheksi senaatille, jonka kasvojen pesu jäi lähes olemattomaksi. Mannerheimin oli määrä toimia kylttinä ententevaltoihin päin ja peittää tsaarin upseerin sinellillään näkymättömiin pää- ja ulkoministerit, joiden saksalaismielisyys oli tunnettua.

MANNERHEIMIN REVANSHI

Mannerheim kertoo muistelmissaan, että hallituksen nimityspäätös, joka välitettiin hänelle sähkeitse Lontooseen, on ollut hänen elämänsä selvimpiä "revansheja".

Kun hän joulukuun 22 pnä astui laivasta maihin Turussa oli häntä vastassa suojeluskuntain kunniakomppania, jonka rivissä seisoi vääpeli P. E. Svinhufvud, kukistettu kilpailija. Mannerheim oli nyt ensimmäinen Suomessa, hänelle täysin vieraassa maassa.

Mutta hän tähtäsi vielä korkeammalle, vielä isompiin ympyröihin.

Jatkuu

Hilkka Ahmala.

L-Saksan autojen tuotanto vähentyy

Kuluvan vuoden tammi-, helmi- ja maaliskuun aikana valmistui Länsi-Saksassa yhteensä 571,176 uutta autoa, mikä viime vuoden ensimmäiseen vuosineljännekseen verrattuna merkitsi 29 prosentin vähennystä tuotannossa. Tammikuussa valmistivat länsisaksalaiset autotehtaat 215,525 yksikköä, helmikuun kokonaismäärän ollessa 175,235 autoa. Maaliskuussa oli autotehtaiden tuotanto vain 2 prosenttia pienempi kuin edellisessä helmikuussa, mutta viime vuoden maaliskuuhun verrattuna oli tuotanto jopa 32 prosenttia pienempi. Maaliskuussa valmistettiin 180,416 uutta ajoneuvoa.

Länsisaksalaiset autotehtaat joutuivat tämän vuoden alkukuukausina supistamaan tuotantoaan, koska kotimainen kysyntä tuli laimeammaksi.

Tehtaat yrittävät viedä mahdollisimman paljon autoja ulkomaille. Absoluuttisesti on kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana ulkomaille vietyjen ajoneuvojen lukumäärä noin 14 prosenttia pienempi kuin vuosi sitten, mutta prosentuaalisesti vietiin tänä vuonna yli 60 prosenttia autoteollisuuden kokonaistuotannosta ulkomaille, vastaavan prosenttiluvun oltua vuosi sitten 50 prosentin paikkeilla.

Tilastotietojen mukaan vietiin tämän vuoden tammikuussa 124,497 autoa ulkomaille, helmikuun vientimäärän ollessa 112,400 yksikköä ja maaliskuun 110,529 yksikköä, joten kokonaismäärä ensimmäisen vuosineljänneksen aikana oli 347,426 autoa (viime vuonna 410,551).

U Thant Eurooppaan ja myös Kaukoitään

New York. — YK:n pääsihteeri U Thant neuvottelee Englannin pääministerin Harold Wilsonin kanssa ja pitänee Vietnamin kriisiä koskevan huomattavan puheen Euroopan-vierailullaan tässä kuussa.

Kesäkuussa pääsihteeri vierailee Japanissa ja Filippiineillä, ilmoitettiin YK:n päämajassa New Yorkissa.

U Thant vierailee Englannissa kahdesti, 18:nnesta 22:nteen ja uudelleen 24:nnestä 26:nteen toukokuuta. Vierailujensa aikana hänet vihitään Essexin ja Leedsin yliopistojen kunniatohtoriksi. Tämän lisäksi hän neuvottelee pääministeri Wilsonin kanssa yhteisistä kysymyksistä. 22. toukokuuta hän tekee virallisen vierailun Brysseliin.

Hän matkustaa kolmen päivän vierailulle Geneveen 26. toukokuuta. Hänen odotetaan pitävän huomattavan puheen Vietnamin sodasta maailman katolilaisten rauhankokouksessa Genevessä.

Kesäkuun 18:nnestä 21:nteen U Thant vierailee Japanissa, jossa hän tapaa keisarin ja neuvottelee pääministeri Eisaku Saton kanssa. Japanista hän jatkaa matkaansa kolmen päivän vierailulle Filippiineille, jossa hän keskustelee presidentti Marcosin ja maan muiden johtajien kanssa.

Heinäkuun alussa pääsihteeri vierailee Wienissä, jossa hän allekirjoittaa sopimuksen YK:n teollisuuskehitysjärjestön Unidon päämajan sijoittamisesta Wieniin.

Tehkää Suomi-matkanne BATORYLLA!

Gdynia Amerikan Linjan

suosittu matkustajalaiva

M. V. BATORY

liikennöi Montrealin, Kööpenhaminan ja Gdynian välillä.

Kulkuvuorot Montrealista:
TOUKOKUUN 25
KESÄKUUN 29
HEINÄKUUN 26
ELOKUUN 22*
SYYSKUUN 20*

*Turistiluokan säästökauden halvin lipun hinta Montrealista Kööpenhaminaan U.S. $224.00.

Kesäkauden halvin turistiluokan lipun hinta Montrealista Kööpenhaminaan U.S. $266.00.

Kööpenhaminasta säännölliset yhteydet laivalla Helsinkiin tai junalla Tukholmaan ja siitä laivalla Turkuun tai Helsinkiin.

Tehkää paikkatilauksenne heti, osoitteella:

VAPAUS TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

KIRJANPITÄJÄ HALUTAAN

Vapaus-kustannusyhtiön palvelukseen halutaan ammattitaitoinen kirjanpitäjä, joko mies tai nainen, joka hallitsee englannin- ja suomenkielen. Viisipäiväinen 37½ tunnin työviikko, kahden viikon palkallinen loma yhden vuoden palveluksen jälkeen. Liikkeessä on voimassa ryhmä sairaus- ja tapaturmavakuutus, josta liike maksaa puolet kuluista. Union alainen työpaikka.

Hakemukset suosituksineen lähetettävä toukokuun 25 päivään mennessä allaolevalla osoitteella ja toimi on otettava vastaan kesäkuun 5 päivänä.

Vapaus Publishing Company Ltd.
100 ELM ST., WEST tai P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

JUURI ILMESTYNYT

AJANKOHTAINEN JA AISTIKAS JULKAISU

VAPPU 1967

Runsas kuvitus — 48 sivua — Hinta $1.00

Julkaisun ulkoasua koristaa koko sivun kokoinen hieno jokinäkymä — joka on kotoisilta nurkilta — Manitoulin saarelta.

SISÄLTÖ:

Vapputervehdys
Kaksi kevättä
Mummon tarina
Kunnia ajalle
Vaari
Kun Julkusesta tuli mylläri
Kevään ja rauhan juhla
Tarina Mammasta
Nuoruus ja hulluus
Vappumuistelmia 50 v. takaa
Vappujuhla
Guyana
Ajan kirja
Vietnamin murhenäytelmä
Kaksi maratonia
Vappu Mainen kämpällä
Uusi kevät
Muistelmia menneiltä ajoilta
Vappu
"Hurrikaani" Jamaikassa
Itsenäinen Suomi 50-vuotias
Viidakkoväen polku
Älkäämme heitä unhoittako
Kulttuuriperinteitä
Muorin rukki
Kaunis on kevät
Vappu yli 60 vuoden takaa
"Utina oppaa ja itti puuoo"
Billy Grahamin toinen tuleminen
Perun tragedia
Tuhoavien myrskyjen arvoitus
Laulu toukokuulle
Scotland Yard selvitti
Valtion tuki Suomen puolueille

● Tämä arvokas ja ajankohtainen julkaisu on saatavana paikkakuntanne asiamieheltä tai -naiselta.

Jos paikkakunnallanne ei ole kustannusliikkeemme asiamiestä, tilatkaa "Vappu"-julkaisu suoraan liikkeestämme alla olevalla osoitteella.

Tässä julkaisussa on kaikkiaan 35 kirjoitusta, muistelmaa, kertomusta tai runoa. **Siis runsaasti luettavaa kaikille halvalla hintaa — ainoastaan $1.00.**

Tehkää tilauksenne heti, sillä "Vappu"-julkaisua on painettu vain rajoitettu määrä.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
BOX 69 SUDBURY, ONT.

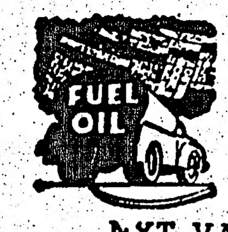
POLTTOÖLJYÄ

Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksulla. Automaattinen öljypalvelumme takaa että öljysäiliössänne on aina öljyä.

NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat

DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 675-5647
54 ELM ST. W. SUDBURY

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on opas nykykodin keittiöön. Sen reseptejhin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikaherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen erätä ruoanlaiton [illegible]. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.

Se on oikea opas keittiöön koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.